Tidskrift för SCHACK 6

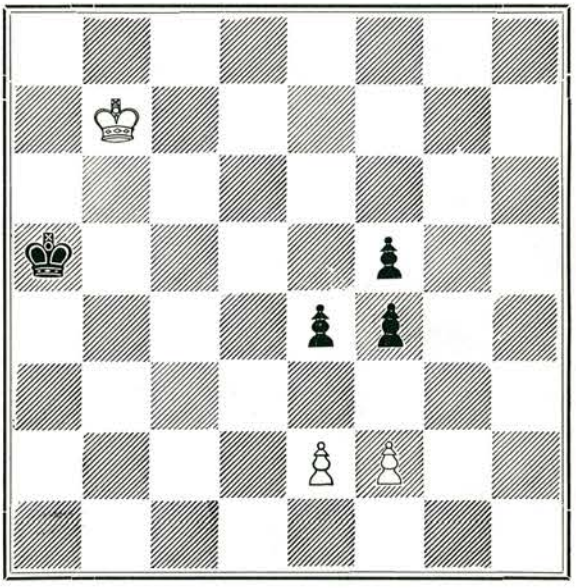
Årgång 71 • Juli — Augusti • 1965

Stort SM-reportage

• • • • • •

Ståhlberg refererar rond för rond

Omslagsstudien

Vit drar och gör remi

I Sverige
2:25
inkl. oms

I detta nummer:

Rikt kommenterade kandidatpartier

Tidskrift för SCHACK

Officiellt organ för Sveriges Schackförbund
Box 7123, Göteborg 7. Postgiro 60 46 34

Tidskriftskommitté:
Ansvarig utgivare Fil. dr Eric Uhlin, tel. 0303/102 51
Ekonomichef Arne Berggren, tel. 031/14 64 54
Redaktion Bertil Gedda, tel. 031/53 81 04
Ägare Sveriges Schackförbund
Prenumerationspris inom Europa Kr. 19:—, utom Europa $ 4:50
Lösnummerpris i Sverige Kr. 2:25

INNEHÅLL

	sid.		sid.
Kvalificeringen för VM	161	Ungdomsschack	174
Jakob Ekelund 75 år	161	Korrschack	174
Kongressen	162	Distriktsnytt	175
Förbundsordföranden har ordet	163	Partier	176
Nordiskt nytt	164	Studier	186
1965 års SM	165	Omslagsstudien	188
Utlandet	168	Från NM i Luleå	188
SM för juniorer	171	Boknytt	189
Litet SM-pytt i panna	172	Problem	191
Werle vann Riksmästerskapet	173		

SKÅNES SCHACKFÖRLAG

MALMÖ 22

FÖRSTKLASSIGA FICKSCHACKSPEL!
Från och med höstsäsongen har vi i stor omfattning börjat lagerhålla alla slag av miniatyrschackspel.
DIREKTIMPORTERADE!
Plånboksschack finnes i både äkta svinläder och imiterat.
Reseschack från de mest exklusiva utförandena i ädelträ med sammetsklätt etui till de enklare i kartongask, vanliga eller magnetiska.
Magnetiska plånboksschack i eleganta etuier med "riktiga" stående pjäser eller med "flata" pjäser. Även enklare utföranden.
ALL SLAGS SCHACKMATERIEL!
Beställ protokoll med namntryck *nu!*
Hela Pachman-serien "Moderne Schachtheorie" i nyutgåva i lager.
ANTIKA SPEL och bräden anskaffas på begäran. Uppgiv prisläge!
Postadress: Box 22016
Ordertelefon: 040/545 03 el. 562 60

Spela schack internationellt pr korrespondens. Lättare än man tror med rätta hjälpmedlen:

Fernschach 1/1-år	Kr.	20:—
„ 1/2-„	„	11:—
„ 1/4-„	„	6:—
världsgrupp 7 spelare	„	3:75
tematurnering 5 spelare	„	3:75
europagrupp 7 spelare	„	4:50
„ 15 „	„	6:50

Sänd avgifterna till postgiro 50 94 95

(E. Larsson, Stidsvig).

Skriv önskad spelklass på kupongen.

Larsen vann mot Ivkov och Tal slog Portisch

Bent Larsen har gjort en mycket god insats i kvalificeringen för VM och vann matchen mot Ivkov med de klara siffrorna 5,5—2,5. Utgången är ganska överraskande med tanke på att Ivkov delade segern i den starkt besatta stormästarturneringen i Zagreb nyligen och då nådde 13,5 poäng mot Larsens 10,5.

Larsen vann som vit två gånger och som svart två gånger och förlorade en gång — då som vit. Endast tre av de åtta partierna slutade remi. Av detta kan man utläsa, att det satsats friskt från ömse håll i denna match. Ivkov är berömd för sitt säkra positionsspel, men detta räckte inte till mot Larsens originella och kombinatoriska stil.

I den andra kvartsfinalen, som också spelades i Bled, vann Tal mot Portisch och även här blev resultatet 5,5—2,5. Att Tal skulle dominera i den matchen var förstås väntat. Tal vann tre gånger som vit och en gång som svart, medan Portisch vann en gång som vit. Tre partier slutade remi. I detta möte gick det alltså betydligt sämre för svart än i matchen Larsen—Ivkov.

SPASSKY—GELLER 5 ½ — 2 ½

Semifinalmatchen mellan Boris Spassky och Evfim Geller i kvalificeringen för VM slutade med klar seger för Spassky med siffrorna 5½—2½. Det är ett mycket imponerande resultat för Spasskys del, särskilt om man tänker på att Geller besegrade Smyslov med samma klara marginal. Av de åtta partierna vann Spassky tre — samtliga med vit — medan de övriga fem slutade remi. De två sista partierna spelades inte, eftersom matchens utgång var klar efter åtta partier.

Skönhetspriserna

Aspiranter till skönhetspris, vilka sänt in protokoll utan att fylla i motståndarens namn, måste snarast meddela dessa namn. Detta är nödvändigt för kontrollens skull, och utan sådan uppgift kan ett parti inte tagas med i bedömningen.

Jakob Ekelund 75 år

Fabrikör J. E. Ekelund, Örebro, nestorn i det svenska schackets ledarstab, fyller 75 år den 20 september.

Det krävs en mycket lång förteckning för att ge en bild av vad Ekelund uträttat under ett halvsekel som organisatör. Men utrymmet räcker inte till just nu, när kongressmaterialet svämmar över alla spalter. Vi vet dock, att vännen Jakob inte beklagar sig över detta. Han har själv varit med om att föra årets tävlingar lyckligt i hamn, och det är i mångt och mycket hans förtjänst att kongresstävlingarna har fått det format och den stil som de har.

I hyllningsskriften till Ekelund på 70-årsdagen — i redaktion av Olov Carlberg — påpekades med all rätt, att jubilarens meritlista är ett oslagbart rekord på ledareplanet. Som alla vet, har Ekelund inte vilat sig under de fem år som sedan gått, och i dag lyser hans rekord ännu mera glansfullt och oupphinneligt. Så t. ex. är att nämna, att han under 31 år varit ledamot i Sveriges Schackförbunds styrelse, att han i 18 år varit vice ordförande och tillhörande AU, att han varit överledare för allsvenska serien i 15 år och 15 gånger varit överledare för kongressturneringar samt i 13 år suttit som ordförande i lotteristyrelsen. I Mälardalens Schackförbund har han tillhört styrelsen sedan 1919 och varit ordförande i 26 år, och i Örebro SS har han varit styrelseledamot i 48 år. För sina värdefulla insatser har Ekelund erhållit de högsta utmärkelser: 1950 Collijnplaketten i guld och 1960 Rogardplaketten i guld.

TfS gratulerar och tackar därtill för vännen Jakobs värdefulla medverkan i tidskriftens organisation.

B. G.

SEGER FÖR FOLKE ÅSTRÖM

Norrlandsmästerskapet, som avgjordes i Luleå 4—19 april, blev en säker seger för hemmasonen Folke Åström, som i en konditionskrävande turnering endast släppte en halv poäng.

Resultat: 1) Folke Åström, Luleå 7,5, 2) Birger Jonsson, Domsiö 5,5, 3) Martin Johansson, Clemensnäs 4,5, 4) E. Wendelin, Sandviken 4, 5) Bo Nyberg, Lycksele 3,5, 6) Stig Andersson, Alfta 3,5, 7) B. Björklund, Kiruna 3, 8) M. Malmberg, Sollefteå 2,5, 9) G. Forslund, Sund 2,5.

Kongressen

Den viktigaste händelsen vid 1965 års ordinarie kongress med Sveriges Schackförbund var tvivelsutan skiftet på ordförandeposten. Dr Nils Grenander hade under det år han lett SSF:s öden tillvunnit sig odelat förtroende dels genom goda praktiska arbetsresultat och dels genom sin förmåga att åvägabringa ett fruktbärande samarbete mellan medarbetare med skilda temperament och värderingar. Efterträdaren, riksdagsman Nils Kellgren, har lyckats bra som ungdomskommitténs ordförande och bör med sin betydande organisationsrutin och sina goda förbindelser kunna bidraga till ytterligare framsteg för förbundet. Ett sammandrag av Kellgrens programförklaring till kongressen återges på annan plats.

Kongressen hälsades av ordföranden i det 60-årsjubilerande Falköpings SS, herr Börje Persson, och av stadsfullmäktiges ordförande, herr Anton Johansson. Som särskild ordförande fungerade Dine Sandin, Borås. Bland de närvarande märktes landsförbundets bägge hedersordföranden doktor Erik Olson och advokat Folke Rogard.

Fjolårets preliminära beslut att förlägga kongress och SM till Malmö fastställdes. Kongressen beslöt preliminärt att antaga en inbjudan från Stockholm betr. motsvarande arrangemang år 1967.

Oförändrade medlemsavgifter beslöts.

Allsvenska serien anordnas i år enligt tidigare modell. Kommitterades utredning i denna fråga hade blivit klar så kort tid före kongressen, att man ej hunnit med det vanliga remissförfarandet, varför ärendet återförvisades till kommittén för överarbetning, sedan distriktsförbunden avgivit sina utlåtanden, vilket skall ha skett före 1965 års utgång. Kongressen underströk betydelsen av att alla distriktsförbund lämnar yttranden i denna kontroversiella och mycket svårlösta fråga.

Ansökan om ett rikslotteri med 100.000 lotter skall ingivas.

Dr Grenander lämnade en utförlig redogörelse för centralstyrelsens åtgärder beträffande tvisten om nordenmästerskapet 1963 (Joffe eller Brinck-Claussen), varpå följde livlig debatt. Kongressen uttalade enhälligt att den anser Joffe vara nordenmästare år 1963 enligt gällande regler.

Avgående förbundsordföranden gav också en översikt över landsförbundets ekonomi och därav beroende handlingsmöjligheter. Det framgick att utsikterna att få statsbidrag till den reguljära verksamheten avsevärt förbättrats. Besked beträffande bidragets storlek under innevarande budgetår kan påräknas i september.

En motion av Södra Småland om införande av benämningen schackdistrikt i stället för distriktsförbund avslogs.

Frågan om skiljande av kongress och tävlingar åstadkom en engagerad debatt men hänsköts liksom övriga motioner rörande organisationsfrågor till särskild utredning.

En lång rad framställningar rörande tävlingsbestämmelserna hänsköts till centralstyrelsen, som skall framlägga sina förslag för slutgiltig behandling vid 1966 års kongress.

Valen:

Ordförande: Nils Kellgren, Stockholm; v. ordf.: Jacob Ekelund, Örebro; övriga cs-ledamöter: Henry Andersson, Stockholm, Sören Björnlert, Malexander, Olov Carlberg, Örebro, C. G. Carlsson, Nässjö, Nils Grenander, Göteborg, Tore Johansson, Klemensnäs, Magne Malmberg, Sollefteå, Harald Norell, Södertälje och Stellan Persson, Malmö med Erland Elofsson, Göteborg och Börje Jansson, Norrtälje som suppleanter.

Revisorer: Rolf Pålsjö och Anders Svensson, båda Göteborg, med Hans Göran Franck, Stockholm, och Nils Lindvall, Linköping som suppleanter.

Ungdomskommitté: Sixten Eriksson, Stockholm, ordförande, samt Birger Elm, Lessebo, Harald Norell, Södertälje och Tore Johansson, Klemensnäs. Cs utser en ledamot.

Delegerad i FIDE: Folke Rogard med Nils Kellgren som suppleant. Delegerade i Nordiska schackförbundet: Nils Kellgren och Jacob Ekelund. Delegerad i ICCF: Erik Larsson, Stidsvig.

Valberedning: Erik Johnson, Skänninge, ordförande, med Ingemar Franzén, Arboga, som suppleant. Cs utser en ledamot.

— o —

Slutintrycket av årets kongress är att de svåraste motsättningarna inom förbundet övervunnits, även om inte alla sår ännu hunnit läkas, och att handlingskraften ökat avsevärt.

Ernst Åhman

Förbundsordförandens syn på landsförbundets verksamhet

(Sammandrag av Nils Kellgrens anförande vid Sv. schackförbunds kongress år 1965)

Den stora schackliga allmänheten kan säkert räknas i sexsiffriga tal. Den känner inga sociala, ekonomiska eller geografiska gränser. Den innesluter unga och gamla, höga och låga. Det blir vår gemensamma uppgift att aktivisera denna stora allmänhet, detta stora potentiella schackliga intresse. Det gäller att se till att denna hjärnans, fantasiens och viljekraftens idrott får den plats bland mänskliga aktiviteter som den förtjänar.

Av de många arbetsuppgifter, som nu ligger framför oss, kan jag särskilja fyra områden, där våra insatser måste skärpas:

1. Att föryngra ledarskiktet iom hela vår stora och invecklade schackliga organisation. De många trogna som i dag genom slitsamt arbete och ofta med personliga uppoffringar bär upp vårt schackliv har som regel fått sin skolning på 20- och 30-talen eller rent av tidigare. Skall vi nu lyckas med framtidsuppgifterna måste betydligt fler ta vid. Jag vill uppmana alla ansvariga att i tid se till att aktiva yngre får tillfälle att organisatoriskt pröva sina krafter. Släpp fram de yngre, pröva dem, arbeta med dem och tillsammans med dem i positiv anda, konstruktiv anda.

2. Schackspelet har betydelse för många i vårt land, men särskilt stor betydelse har vår idrott för tiotusentals äldre, för handikappade, sjuka eller på olika sätt isolerade människor. Detta vårt individuella spel har en social funktion, som allt för ofta förbises. Schackspelet bryter isolering och skapar kontakter och en upplevelse av omvärlden och medmänniskor på effektivare sätt än många föreställer sig. Denna sociala funktion måste vi bättre studera och analysera och ta till vara. Den är oumbärlig i vår tid, där isolering och mänsklig övergivenhet är vanligare än man tror. Genomförandet av denna arbetsuppgift kommer att kräva stora insatser, men den är särskilt viktig, därför att den skaffar schacket vänner och gynnare i kretsar, som i dag nonchalerar och undervärderar vår idrott.

3. Den tredje uppgiften berör främst spelets mest aktiva. Åt dem vill vi alla skapa de mest gynnsamma betingelser. Det måste bli fler tävlingsmöjligheter både här hemma och i utlandet. På programmet måste stå fler landskamper, större bidrag för individuellt deltagande i tävlingar i utlandet, inbjudan av fler stormästare från utlandet etc, allt detta för såväl seniorer som juniorer. Centralstyrelsen räknar med distriktsförbundens aktiva medverkan vid lösningen av alla dessa arbetsuppgifter på tävlingsområdet.

4. De nämnda uppgifterna kan inte lösas utan personella förstärkningar. Det går inte längre att undvara heltidsanställd sekreterare eller ombudsman förutom funktionen, som har hand om ungdomsverksamheten. Den fjärde uppgiften blir därför att se till att förstärkningarna kommer till stånd och att skapa ekonomiska förutsättningar härför.

Förbundsordföranden Nils Kellgren

TAL VANN MOT LARSEN

Bent Larsen imponerade stort också i semifinalmatchen mot Tal och höll ställningen jämn ända till det tionde och sista partiet. Tal hade de vita pjäserna i det avgörande partiet och vann efter 37 drag. Därmed är det klart för finalmatch Spassky —Tal.

Nordiskt nytt

FINLANDSMÄSTERSKAPET

I årets turnering lyckades unge H. Westerinen att för första gången hemföra segern i mästerskapsturneringen. Även nu hängde det på ett hår, ty i sista rondens parti mot Wikberg stod han länge på förlust. I ett damslutspel med två merbönder gjorde Wikberg ett dåligt drag, som ledde till en klar remiställning. Kanko spelade också starkt och hade ända till slutet chansen att behålla mästerskapet, ty om han kommit lika med Westerinen, skulle han varit mästare utan omspel. Tredjepristagaren Kiviaho spelade också utmärkt, men fuskade bort en upplagd vinst i sista rondan. Brander, som delade fjärde och femte priset med Fred, överraskade positivt. Det äldre gardet misslyckades annars över hela linjen och jag själv var av hälsoskäl tvungen att avbryta tävlingen efter 6 ronder. Slutresultatet var följande: H. Westerinen 10½, I. Kanko 10, A. Kiviaho 9, I. Brander och A. Fred 8½, E. Havansi och P. Palmo 6½, K. Ketola och M. Rantanen 6, I. Niemelä och K. Wikberg 4½, T. Jernström 4, U. Laakso 3½ jämte E. Böök 3 (av 6 partier).

Landskampen Finland—Estland 9—13

Estland besegrade Finland i en landskamp i Tallin 27—29 maj. Lagen bestod av 11 spelare, därav en junior och en dam. I andra ronden satte esterna in en del reserver efter första speldagens klara ledning.

Resultaten: Nei 0—Böök 1, Etruk ½—Ojanen ½, Uusi 1—Kanko 0, Luik 1—Westerinen 0, Hermelin 0—Fred 1, Kärner 1—Rantanen 0, Heuer ½—Arasola ½, Tarve 1—Kiviaho 0, Oim ½—Ketola ½, Remmel 1—Gostowski 0, Salme Rootare 1—Sirkka—Liisa Vuorenpää 0, sammanlagt 7½—3½ för esterna. Andra rondens resultat: Böök 0—Nei 1, Ojanen 0—Etruk 1, Kanko 1—Luik 0, Westerinen ½—Hermlin ½, Fred ½—Tarve ½, Rantanen ½—Ludolf ½, Arasola ½—Pohla ½, Kiviaho 1—Arulaid 0, Ketola 1—A. Vooremaa 0, Gostowski 0—Sangla 1, Sirkka—Liisa Vuorenpää ½—Salme Rootare ½, sammanlagt 5½—5½. Hela matchen slutade alltså till värdarnas favör 13—9.

Akademisk match Moskva—Finland

En match mellan akademiker från Moskva och Finland spelades i Helsingfors 3—5 juli. Resultatet blev oavgjort, men det finska laget låg närmast till seger.

Finland			Moskva		
Westerinen	1	½	Estrin	0	½
Brander	½	½	Roschak	½	½
Havansi	½	½	Razuvajev	½	½
Tuomainen	1	1	Skvartsev	0	0
Hankipohja	0	0	Suchanov	1	1
Kasanen	0	½	Vybornov	1	½
	3	+ 3		3	+ 3

I det första partiet vann Westerinen som vit snabbt mot Estrin: 1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 c×d 4. S×d Sf6 5. Sc3 d6 6. g4 e5 7. Sf5 h5 8. Lg5 h×g 9. Sd5 L×f5 10. L×f6 g×f 11. e×f Sd7 12. Lb5 Tg8 13. c4 a6 14. L×d7 K×d7 15. Db3 Kc8 16. Sb6† Kb8 17. 0—0—0 Tg5 18. c5 T×f5 19. c×d Tf3 20. Db4 a5 21. Db5 Ta6 22. Sd7† Ka8 23. Sc5 Ta7 24. d7 Kb8 25. Td5 T×f2 26. Kb1 b6 27. Sd3 Tf3 28. Tc1 Uppg.

Thorbergsson, Island blev nordenmästare

Nordiska 1965 blev en organisatorisk triumf för de norska arrangörerna. 106 deltagare från de fem länderna ställde upp den 22/7—1/8 på universitetet vid Blindern i Oslo. 28 svenska spelare genomförde tävlingen, som dock kom så nära SM att ingen av våra toppspelare kunde vara med.

Islänningen Freysteinn Thorbergsson vann landslagsklassen efter ett särspel om två partier mot Svein Johannessen, Norge, omedelbart efter huvudtävlingen. Även i juniorklassen blev det särspel mellan Einar Hatlebakk, Norge, och Niels Lauritsen, Danmark. Hatlebakk utgick som ny nordisk juniormästare.

Prislistan, landslagsklassen: 1) Thorbergsson, I. 9, 2) S. Johannessen, N. 9, 3) A. Zwaig, N. 8½, 4) D. de Lange, N. 8, 5) R. Hoen, N. 6, 6) S. From, D. 6. (12 delt.)

Mästarklassen, grupp 1: 1) S. T. Fesche, N. 7, 2) A. Kerje, S. 7, 3) E. Rojahn, N. 6½, 4) P. E. Hansen, D. 5½, 5) Ö. Hammarberg, S. 5, 6) P. Sondrésen, N. 5. *Grupp 2:* 1) D. H. Fosse, N. 7, 2) A. Jensen, D. 6½, 3) T. Sörensen, D. 6½, 4) T. Störe, N. 6, 5) B. Haldorson, I. 4½, 6) K. Stanes, N. 4½. (10 delt. i varje grupp.)

Klass I, grupp 1: 1) L. Bäckström, S. 7½, 2) I. Dahl, N. 6, 3) K. Waede, D. 6, 4) A. Andersen, D. 6, 5) L. Kjölberg, N. 6, 6) J. Szalay, N. 5½, 7) A. Boström, S. 5½, 8) H. Walther, N. 5½, 9) P. Vådal, N. 5, 10) U. Kjellin, S. 5 (28 delt.)

Grupp 2: 1) H. Hjort, D. 6½, 2) Steinick, S. 6½, 3) S. Appelquist, S. 6, 4) L. Östenstad, N. 6, 5) I. Galvenius, S. 6, 6) K. Boysen, D. 5½, 7) G. Hanell, S. 5½, 8) A. Mella, N. 5, 9) E. A. Sjöström, S. 5. (26 delt.)

(Forts. på sid. 169)

1965 års SM

På morgonen den 4 juli 1965 började det andra stora slaget vid eller rättare sagt i Falköping — 576 år efter det första, då de nordiska ländernas framtid avgjordes för åtskilliga decennier och Valdemar Atterdags begåvade dotter Margareta tillfogade Albrekt av Mecklenburg ett avgörande nederlag. Sexton allvarstyngda fältherrar dirigerade sina trupper på de brunvita slagfälten. Det var början på den två veckor långa SM-kampen, som jag skall försöka skildra rond för rond.

Rond 1. Inga större överraskningar, även om Ekenbergs förlust som vit mot Åkvist inte ingick i förhandstipsen, lika litet som Bengt Anderssons remi mot Zandor Nilsson. Fridh vann ett mycket komplicerat parti mot Krantz, där den sistnämnde hade torn, pjäs och bonde för damen och nog vid bästa spel kunnat remisera. Börje Jansson började starkt med en övertygande seger mot Werle, och Hörberg utspelade som svart Abramsson. Favoriten Martin Johansson tog som väntat full poäng mot debutanten Bo Eriksson. Övriga resultat: Arvid Nilsson—Goode 1—0, Kinnmark—Ek ½—½.

Rond 2. Martin Johansson noterade som svart en meriterande seger över Fridh, men även Börje Jansson tog som svart full poäng. Han slog Goode, som därmed fick sitt andra nederlag på lika många ronder. Hörberg kom undan med ett mörkblått remiöga mot Ekenberg, som i ett mycket lärorikt slutspel förbisåg en elegant vinstvariant. Zätas aktier steg genom vinst över Arvid Nilsson, och i uppgörelsen mellan ungdomarna Åkvist och Kinnmark var den sistnämndes större rutin och kallblodighet avgörande faktorer. Övriga resultat: Eriksson—Andersson 1—0, Werle—Abramsson 1—0, Krantz—Ek ½—½.

Rond 3. Martin Johansson förlorade sensationellt mot Krantz, trots en överlägsen partianläggning och en bondevinst som indirekt följd därav. Gudinnan Caïssa, en mäktig men nyckfull dam, slog honom plötsligt med schackblindhet, och när Martin återfick synen, hade han utan ersättning kombinerat bort inte bara merbonden utan även en pjäs!

Börje Jansson tog ledningen genom remi mot Zäta i ett spännande men långtifrån felfritt parti. Zäta fick som svart stora svårigheter, men Börje förivrade sig och kom i underläge. Zäta förbisåg sedan en vinnande fortsättning, och resultatet får nog betraktas som rättvist.

Goode hade inte låtit sig nedslås av motgångarna. Han tog efter starkt spel full poäng mot Abramsson. Övriga resultat: Andersson—Fridh 0—1, Arvid Nilsson—Eriksson 1—0, Ekenberg—Werle 0—1, Kinnmark—Hörberg ½—½, Ek—Åkvist 0—1.

Rond 4. Börje Jansson blev som svart hårt pressad av Bo Eriksson, som dock inte var nöjd med en positionell fördel utan offrade kvalitet. Det var i och för sig korrekt och borde ha fört till ett slutspel med något bättre chanser för vit, men Eriksson felbedömde ställningen, försmådde dambyte och dukade sedan under för skarpa kontrastötar.

Martin Johansson höll kontakt med ledaren genom seger över Bengt Andersson och delade efter rondens slut andraplaceringen med Hörberg, som gav Ek dennes andra nolla, och med Arvid Nilsson, som slog Fridh. För rondens negativa överraskning svarade Zäta, som fick upp en lovande ställning mot Abramsson, spelade bort den, vann pjäs efter ett förbiseende av motståndaren men i tidsnöd gjorde ett par svaga drag och förlorade. Goode vann mot Ekenberg rondens i särklass bästa parti.

Övriga resultat: Krantz—Åkvist 1—0, Werle—Kinnmark ½—½.

Rond 5. Börje Jansson vann efter starkt positionsspel mot Fridh, som tydligen inte är i fjolårets fina form. Hans aktier steg desutom i värde genom att Arvid Nilsson och Martin Johansson remiserade. Hörberg tog genom vinst mot Åkvist ensam hand om andraplaceringen. Övriga resultat: Andersson—Krantz 1—0, Ekenberg—Zandor Nilsson 0—1, Abramsson—Eriksson 0—1, Kinnmark—Goode ½—½, Ek—Werle 1—0.

Poängställningen för de främsta: Jansson 4½, Hörberg 4, Martin Johansson och Arvid Nilsson 3½, Kinnmark och Zandor Nilsson 3.

Rond 6. Det betydelsefulla partiet Martin Johansson—Börje Jansson blev schackligt sett en besvikelse. Martin stångade sin panna blodig mot Börjes franska försvarsmurar och hade måst kämpa för remi i slutspelet, om inte Börje plötsligt inställt fientligheterna och slutit fred. Samtidigt föll Hörberg mot Krantz på eget grepp i en ställning, där han hade minst remi men

av oförklarlig anledning försmådde ett slutspel med merbonde. Zäta sökte göra Kinnmark till föremål för den beryktade spanska tortyren, men Ove försvarade sig med näbbar och klor och kom helskinnad från attentatet. Övriga resultat: Werle—Åkvist 0—1, Fridh—Abramsson 1—0, Andersson—Arvid Nilsson ½—½, Eriksson—Ekenberg 0—1, Goode—Ek ½—½.

Poängställningen för de främsta: Jansson 5, Martin Johansson, Arvid Nilsson och Hörberg 4, Kinnmark, Krantz och Zandor Nilsson 3½.

Rond 7. Börje Jansson utspelade Bengt Andersson efter alla konstens regler och höll sitt enpoängsförsprång till Martin Johansson, som slog Abramsson. Hörberg hade inte återhämtat sig från skrällen mot Krantz. Han vederlade visserligen Werles partianläggning och fick två starka merbönder men gjorde sedan ett svårt förbiseende, som kostade honom pjäs. Werle stod ensam på vinst men fann inte de effektivaste dragen i tidsnöd. När partiet skulle avbrytas, enades man om remi i en för Werle troligen vunnen ställning! Zäta tappade kontakten med täten genom en förlust mot Ek, som efter en svag start kommit igång på allvar. Detsamma kan sägas om Ekenberg, som efter aggressivt och målmedvetet spel besegrade Fridh. Kinnmark avancerade i poängtabellen genom seger över Eriksson. Övriga resultat: Arvid Nilsson—Krantz ½—½, Goode—Åkvist 1—0.

Poängställningen för de främsta: Jansson 6, Martin Johansson 5, Hörberg, Arvid Nilsson och Kinnmark 4½, Goode och Krantz 4.

Rond 8. Zäta vann ett trevligt kampparti mot Åkvist, samtidigt som Börje Jansson och Martin Johansson remiserade med Arvid Nilsson resp. Ekenberg. Samma resultat fick partiet Goode—Hörberg. Krantz hade som vit en svart dag och förlorade mot turneringens nestor, Werle, som alltjämt är en farlig motståndare och har god blick för de taktiska möjligheterna. Övriga resultat: Fridh—Kinnmark ½—½, Andersson—Abramsson 1—0, Ek—Eriksson 1—0.

Poängställningen för de främsta: Jansson 6½, Martin Johansson 5½, Arvid Nilsson, Kinnmark och Hörberg 5, Ek, Goode och Zandor Nilsson 4½.

Rond 9. Börje Jansson drog ifrån det övriga fältet genom en svårvunnen men välförtjänt seger över Krantz. Martin spelade som svart ett kort remiparti med Kinnmark, och Arvid Nilsson gick på en mina mot Abramsson. Zäta vann mot Hörberg med hjälp av högre eller mera sannolikt lägre makter. Hörberg hade spelat som en ung gud och iscensatt ett starkt kungsangrepp kulminerande i ett briljant pjäsoffer, som borde ha inbringat inte bara en poäng utan även ett skönhetspris. Han hade redan skrivit upp det vinnande draget då han kom på andra och sämre tankar, ändrade notationen och avgjorde partiet till sin nackdel genom ett svårt och oförklarligt feldrag! Övriga resultat: Ek—Fridh 0—1, Ekenberg—Bengt Andersson 0—1, Åkvist—Eriksson 1—0, Werle—Goode ½—½.

Poängställningen för de främsta: Jansson 7½, Johansson 6, Kinnmark och Z. Nilsson 5½, A. Nilsson, Hörberg och Goode 5.

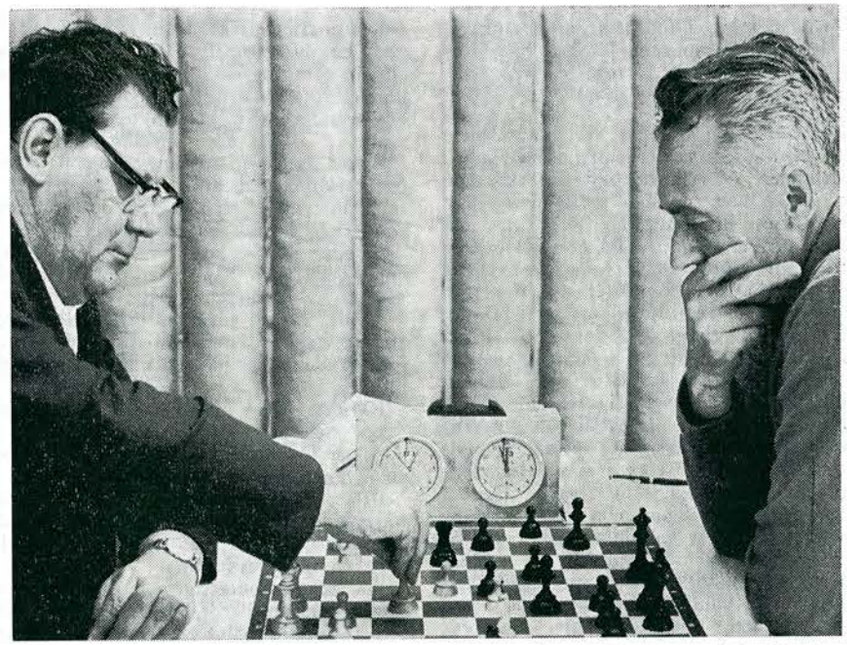
Rond 10. Börje Jansson ökade försprånget! Han fick en klar positionell fördel mot Abramsson, som sedan försvarade sig bra men förlorade ett av Jansson fint behandlat slutspel. Martin remiserade som vit mot Ek och blev upphunnen av Zäta, som utmanövrerade Werle. Åkvist vann i stor stil mot Fridh och visade, att han har stora utvecklingsmöjligheter. Hörberg stod för dagens bästa parti och vann som svart mot Bo Eriksson en svårbehandlad variant av franskt efter fina manövrer och starkt angreppsspel. Övriga resultat: Andersson—Kinnmark ½—½, A. Nilsson—Ekenberg ½—½, Krantz—Goode ½—½.

Rond 11. Ekenberg tillfogade Börje Jansson dennes första nederlag. Det var en mycket förnämlig prestation — ett parti i Ekenbergs bästa stil, med fint nyanserade angreppsvändningar. Börjes konkurrenter vädrade morgonluft. Martin slog Åkvist, Zäta besegrade Goode, och såväl Hörberg som Arvid Nilsson tog full poäng; den förre mot Fridh, den senare mot Kinnmark, som därigenom i likhet med Börje fick sin första nolla i poängtabellen. Övriga resultat: Ek—Andersson 1—0, Abramsson—Krantz 0—1, Werle—Eriksson 1—0.

Partiet Ek—Bengt Andersson är egentligen ett kapitel för sig. Ek gjorde en mycket vacker offerkombination och vann elegant. I de efterföljande analyserna påvisade emellertid förstaklasspelaren Chourbanov, en i Göteborg bosatt tunisier, att kombinationen var inkorrekt. Se partiavdelningen!

Rond 12. Martin Johansson slog Hörberg i ett parti av teoretiskt intresse. Hörberg valde samma försvarssystem som mot Eriksson, men Martin slog in på delvis nya vägar. Sedan Hörberg vid ett tillfälle uppskjutit en central bondeframstöt (d5—d4), kom Martin i fördel, gick till slutspelet med en stark fribonde och avgjorde kampen genom en springarmanöver.

Börje Jansson anlade som vit partiet mot Kinnmark i god stil, och den unge göteborgaren måste uppbjuda hela sin förmåga för att parera direkta hot och upprätthålla den materiella jämvikten. Han lyckades så småningom konsolidera ställningen och få

Zandor Nilsson t. v. och Martin Johansson möts i sista ronden. *Foto: Ponce de Leon.*

goda motchanser, som ökades genom oförsiktigt spel av Börje. Ove tog hand om initiativet, inledde ett starkt kungsangrepp och gav Börje dennes andra nolla en suite. Det innebar, att Börjes försprång inhämtats av Martin! Den tredje titelaspiranten, Zandor Nilsson, förlorade efter hård kamp mot Krantz, vilken liksom i fjol plockar poäng mot de främsta men spelar sämre mot de övriga. Åkvist vann trots synbar nervositet ett bra parti mot Bengt Andersson. Det var hans sjätte vinstparti, men förlusterna är lika många! Goode vann mot Eriksson, som tappat sugen efter de många motgångarna. Övriga partier blev remi.

Rond 13. För första gången under tävlingen tog förhandsfavoriten ledningen. Martin spelade sunt och kraftigt mot Werle, kom snabbt i fördel och vann, samtidigt som Jansson remiserade med Ek i ett korrekt spelat parti. Zäta slog Eriksson, som gjorde hårt motstand, och Hörberg vann efter sjutton drag mot Andersson, vilken misshandlade en gammal spelöppningsvariant. Krantz fortsatte slutspurten med en seger över Ekenberg, som gick till angrepp för tidigt och fick obotliga svagheter. Kinnmark besegrade Abramsson. Övriga partier blev remi.

Poängställningen för de främsta: Johansson 9½, Jansson 9, Z. Nilsson 8½, Hörberg och Kinnmark 8, A. Nilsson 7½, Ek 7.

Rond 14. Martin klarade elegant det svåra näst sista hindret, Goode, och vann ett fint anlagt och genomfört parti. Börje letade däremot förgäves efter sin förlorade melodi och måste trots klar fördel nöja sig med remi mot Åkvist, som spelade slutet mycket bra. Zäta kom som svart tidigt i fördel mot Fridh, men denne fick motchanser. I tidsnöd gjorde Fridh ett direkt fel, som Zäta inte utnyttjade, varpå kampen avbröts i en komplicerad ställning. Fridhs förseglingsdrag var emellertid ett inkorrekt pjäsoffer, som Zäta lätt vederlade. Krantz spelade sin vana trogen aggressivt och inledde ett starkt tryck på damflygeln mot Bo Eriksson. Plötsligt gjorde sig Krantz skyldig till ett förbiseende, som kunde ha kostat honom ett torn och en poäng. Eriksson besvarade artigheten med att i stället sätta bort en pjäs. I övriga partier var spelet försiktigt, med undantag av duellen mellan Andersson och Werle, där den förstnämnde gjorde ett pjäsoffer för tre bönder och hade goda vinstchanser. Det slöt dock med remi, i likhet med de återstående icke angivna partierna.

Poängställningen för de främsta: Johansson 10½, Z. Nilsson och Jansson 9½, Hörberg, Kinnmark och Krantz 8½, A. Nilsson 8, Ek 7½.

Rond 15. Som framgår av poängtabellen efter 14 ronder, var tre man inblandade i segerstriden. Martin benövde endast remi mot Zäta, men om den sistnämnde vann och Jansson besegrade Hörberg, blev det omspel mellan Martin, Zäta och Börje. Den sistnämnde gjorde dock som svart aldrig några försök att komplicera partiet mot Hörberg, och remislutet var ett faktum redan efter 11 drag.

Den tysta men intensiva kampen mellan Zäta och Martin blev desto mera dramatisk. Martin försvarade sig sicilianskt och valde en känd men omtvistad och för båda svårbehandlad variant. Zäta spelade givetvis på vinst och gick trots svarts fasta ställning till angrepp på kungsflygeln. Genom en motstöt i rätt ögonblick, e5—e4, kunde Martin ha parerat angreppet och ryckt åt sig initiativet, men han gjorde sig i stället skyldig till en ödesdiger tempoförlust. Det gav Zäta tillfälle till ett skenoffer, som kostade Martin pjäs och parti. Det var segerviljans och energiens triumf mot en förnämlig men trött och nervös virtuos, som dock tog nederlaget med stoiskt lugn. Omspelet i augusti emotses med intresse!

Arvid Nilsson gick genom seger över Werle förbi Krantz, som remiserade med Kinnmark, och ikapp den sistnämnde och Hörberg. Övriga resultat: Goode—Andersson ½—½.

Ett slutomdöme:

Martin Johansson presterade de bästa partierna och borde ha vunnit klart, men en black-out mot Krantz gav Zäta chansen att vinna den nervösa finalen och

Zäta spelade som vanligt strategiskt fint schack, men han var sämre som taktiker och visade en viss osäkerhet i komplicerade ställningar. Segern mot Hörberg var onekligen turbetonad, men i gengäld var hans nederlag mot Abramsson självförvållat.

Börje Jansson imponerade storligen under turneringens första tio ronder, men föll tillbaka i slutstriden. Han bör vara given representant i nästa års schackolympiad, och han är alltjämt en spelare i utveckling.

Hörberg presterade många partier av god internationell klass, men hans nervositet kostade honom dyrbara poäng mot Zäta, Krantz och Werle.

Krantz är en begåvad ung mästare, med god blick för taktiska möjligheter och kombinationer men ännu så länge bristande erfarenhet av positionsspel. Han har stora utvecklingsmöjligheter.

Kinnmark är säkerheten själv och har en god kombinationsförmåga, men han går alltför ofta förvecklingarna ur vägen mot underlägsna spelare, och han har därför en hög remiprocent. Han skulle säkert försvara en plats i nästa års landslag!

Arvid Nilsson var en angenäm positiv överraskning, och även Hasse Ek gjorde en stark insats, om man bortser de fyra första rondernas tidsnödsbetonade spel.

Goode gjorde en i stort sett lyckad come-back, och hans parti mot Ekenberg var ett av tävlingens bästa.

Åkvist var en angenäm bekantskap, trots att hans synbara nervositet ibland verkade irriterande även på motståndare och publik.

Ekenberg var inte i form och började svagt men gav då och då glimtar av sin verkliga förmåga. Partiet mot Jansson var av mycket hög klass.

Allan Werle var med sina 57 år tävlingens nestor men höll många av ungdomarna i tukt och förmaning. Han är alltjämt en farlig taktiker.

För Bengt Andersson och Abramsson var konkurrensen i hårdaste laget, och Bo Eriksson förlorade självförtroendet efter några oförtjänta nederlag.

Gideon Ståhlberg

Utlandet

Bognor Regis Segrare i den internationella turneringen blev O'Kelly med 9 poäng (av 11) före Wade 8 poäng.

Budapest I mästerskapsturneringen segrade Bilek med 13 poäng, följd av Dely och Honfi 12½.

Haag I en nationstävling för juniorlag segrade Holland och England med vardera 20 poäng före Västtyskland 15, Danmark 14½ och Norge 14. Åtta länder deltog i tävlingen.

Hamburg Tävlingen om europamästerskapet för nationslag 6—14 juni resulterade som väntat i seger för Sovjet, som uppnådde 66 partipoäng. Närmast placerade sig Jugoslavien och Ungern med vardera 57 poäng, men jugoslaverna tillerkändes andraplatsen på grund av bättre resultat vid de främsta borden. Resultat i övrigt: Västtyskland 45, Rumänien 41½, Holland 33½.

Lublin Polska mästerskapet vanns av Balcerovsky med 10 poäng. Närmast Doda 9½ och Sydor 9.

Marienbad I en internationell turnering delades segern mellan Keres och Hort, båda 11 poäng. Närmast placerade sig Schamkovitsch 10½, Filip och Uhlmann 9, Pachmann 8½, Fuchs 8, Ståhlberg 7½, Bednarsky och Jansa 7. Sexton spelare deltog.

SVERIGEMÄSTERSKAPET 1965

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	poäng	plac.
1. Anton Fridh	—	0	1	0	0	1	0	½	1	0	0	½	½	0	1	1	6½	11—13
2. Martin Johansson	1	—	1	½	½	1	½	½	½	1	1	1	1	0	1	0	10½	1—2
3. Bengt Andersson	0	0	—	½	0	1	1	½	0	0	0	½	½	½	0	1	5½	14
4. Arvid Nilsson	1	½	½	—	½	0	½	1	½	½	½	1	1	0	1	½	9	4—7
5. Börje Jansson	1	½	1	½	—	1	0	0	½	½	½	1	1	½	1	1	10	3
6. Lars Abramsson	0	0	0	1	0	—	½	0	½	½	0	0	0	1	0	0	3½	15
7. Bengt Ekenberg	1	½	0	½	1	½	—	½	1	0	½	0	0	0	1	0	6½	11—13
8. Ove Kinnmark	½	½	½	0	1	1	½	—	½	1	½	½	½	½	1	½	9	4—7
9. Hans Ek	0	½	1	½	½	½	0	½	—	0	0	1	½	1	1	½	7½	8—10
10. Håkan Åkvist	1	0	1	½	½	½	1	0	1	—	0	1	0	0	1	0	7½	8—10
11. Bengt Hörberg	1	0	1	½	½	1	½	½	1	1	—	½	½	0	1	0	9	4—7
12. Allan Werle	½	0	½	0	0	1	1	½	0	0	½	—	½	0	1	1	6½	11—13
13. Royal Goode	½	0	½	0	0	1	1	½	½	1	½	½	—	0	1	½	7½	8—10
14. Zandor Nilsson	1	1	½	1	½	0	1	½	0	1	1	1	1	—	1	0	10½	1—2
15. Bo Eriksson	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	—	0	2	16
16. Kjell Krantz	0	1	0	½	0	1	1	½	½	1	1	0	½	1	1	—	9	4—7

★

Juniorklassen:

Grupp 1:
Nils Törnblom, Hägerstens SK 7½, P. O. Gromark, Hässleholms SS 6½ (30,25), B. Nordin, Schack 08, Norrköping 6½ (30,00), Jan Johansson, Eksjö SK 5 (23,50), Ola Björne, Östra SS, Sthlm 5 (21,75).

Grupp 2: Lennart Selander, Skutskärs SK 7½, Stig Olausson, Hälsingborgs SS 6½, Risto Rantalainen, Västerås SK 6 (28,50), Rolf Lekander, Vislanda SK 6 (27,25), Tommy Liljeros, Kristallens SK, Sthlm 6 (20,25).

Grupp 3: Göran Törnered, Kalmar SK 7½, Ingemar Wulcan, Mariestads SK 6 (27,00), Lennart Fransson, Hallsbergs SS 6 (26,25), Mårten Olsson, Krylbo SK 5½, Ulf Andersson, Arboga SK 5 (20,75).

Grupp 4: Lennart Asplund, Sunne SK 8, Leif Isaksson, Hallsbergs SS 5½ (27,00), B. Meidahl, Rockaden, Örnsköldsvik 5½ (21,50), Hugo Jörgensen, Fenix, Borås 5 (24,25), Lars Hjort, Örebro SS 5 (18,25).

Grupp 5: Jan Nordström, Linköpings SK 7 (36,00), Lars Falk, Uppsala ASS 7 (29,75), Gerhard Jörgensen, Fenix Borås 6,5, Bo Hjort, Örebro SS 6, John Öhrvik, Växjö SK 5½ (21,75).

Grupp 6: Lennart Liljedahl, Ulricehamns SK 7½, Gert Svensson, Skänninge SK 6½, Ove Hartzell, Farsta ASS 5½, Tommy Engström, Alvesta SS 5 (18,75), Jan E. Sundholm, Sundsvalls SK 5 (18,75).

Blixtturneringen:

1. Åke Olsson, Wasa SK, 2. V. Chourbanov, SS Manhem, 3. Börje Jansson, Tierps SK.

(Forts. från sid. 164)

Juniorklassen: 1) E. Hatleback, N. 6½, 2) N. Lauritsen, D. 6½, 3) T. Nielsen, N. 5½, 4) R. Klaeboe, N. 5½, 5) J. R. Pedersen, D. 5½, 6) J. Pedersen, D. 5½, P. H. D. Hanssen, N. 5½ (20 delt.)

Vid Nordiska Schackförbundets kongress beslöt man snarast ta ställning till förslag om ändrade tävlingsbestämmelser och om olika sätt att höja spelnivån i NM. Man dryftade också frågan om en Nordisk lagturnering, ökat landskampsutbyte och ett gemensamt nordiskt uppträdande utåt, bl. a. vid en planerad match Norden—Sovjet för juniorer.

L. B-m

STÖD UNGDOMSSCHACKET POSTGIRO 657181

Mästarklassen:

Grupp 1: Åke Olsson, Wasa SK 9, John Ljungdahl, HSS och Martin Berglund, Fagersta SS 7½, Jan Sibe, Kalmar SK 7, Harry Runström, Tibro SK 6½, K. G. Dahl, Norrtälje SK och O. W. Johansson, Schackkamr. Solna 6, M. Altmäe, Södertälje SS 5½, Örjan Hammarberg, Sundsvalls SK 4½, Sven Johansson, Kristallens SK 3½, Rune Pettersson, Stockholms Södra SS 2, Nils Vallentin, Skärblacka SK 1.

Grupp 2: Jan-Erik Westman, Uppsala ASK 9, Felix Nordström, Vällingby SS och Rune Litsberger, Schackkamr. Solna 7, John Pettersson, Söderhamns SS 6½, Bengt Wahlund, Wasa SK och Hugo Lantz, SK Pjäsen 6, Elmar Vendelin, Sandvikens SK 5½, Malte Lilliestrom, Jönköpings SS 5, Ernst Åhman, SS Manhem 4½, Ture Lundahl, Eslövs SK 4, K.-E. Gannholm, Alva SK 3½, Sixten Cederlind, Karlskoga SK 2.

Grupp 3: Ove Alfredsson, Sthlms Södra SS 7½, Verner Larsson, Alva SK, Sven Carlsson, Västerås ASK, Åke Edbäck, Borlänge SK och Åke Malmdin, Sundsvalls SK 5½, Olof Kinnmark, Majornas SS 5, K. Josefsson, HASK 4½, Sven Hagberg, Wasa SK 3, Ulf Svensson, Skänninge SK 2½, P. Ozolins, Wasa SK ½.

Grupp 4: Arne Burehäll, Sthlms Södra SS 8, Peter Östberg, Lönsboda SK och Lennart Burman, Frösö SK 6½, Bo Sturell, Schackkamr. Solna, Leonard Lindberg, Wasa SK 5½, Jörgen Norlin, Södertälje SS 5, R. Utuste, SK Kamraterna Gbg 4½, Edvard Fastrom, HASK och Bertil Westin, Uppsala ASK 4, Egon Bergman, Avesta SS 3½, Allert Kerje, SK Alliansen Sthlm 2.

Grupp 5, Bernt Söderborg, Schack-27 7, Reedik End, Wasa SK 6½, Lennart Ljungqvist, Jönköpings SS 6, Åke Carlsson, SS Lundby 5, Lennart Sahlin, Sthlms Södra SS, C.-Y. Johannesson, SS Manhem, Bo Göransson, Västerås SK 4, Bengt Andersson, Falköpings SS 3½, Ragnar Byström, Ludvika SK och Alvar Johnsson, Mörrums SK 2½.

Första klassen:

Grupp 1: Kjell Wedin, Haninge SS 6, F. Steinbrecher, Ronneby SK 6, Thor Nättorp, Lidköpings SK 5½.

Grupp 2: K. Abrahamsson, Hägerstens SK 6, Gösta Pettersson, Åstorps SK 5½, Bo Plato, Bodens SK 4½.

Grupp 3: Mats Andersson Skara SS 6½, Claes-Gustav Bergström, Locknevi SK 6, Karl Nilsson, Rödeby SK 5½.

Grupp 4: Gunnar Johansson, SS Manhem Göteborg 6½, Åke Nordberg, Nässjö SK 6½, Gunnar Hedberg, Heby SK 6.

Grupp 5: Ventzeslav Chourbanov, SS Manhem Göteborg 7, Erik Angelstam, Skinnskattebergs SK 6, Tor Löfström, Karlskoga SK 5.

Grupp 6: Helge Englund, SK Rockaden Stockholm 6½, Erik Engvall, SK SASS Stockholm 6½, Knut Johansson, Ludvika SK 5½.

Grupp 7: Rickard Andersson, Säffle SK 6½, Gunnar Lundberg, Mjölby SS 6, Gustav Cardell, SK Rockaden Stenstorp 5½.

Grupp 8: Yngve Gustafsson, SK Rockaden Stenstorp 7, Arne Sjunnesson, Fritsla SS 6½, Stig Kärrman, Lerums SK 6.

Grupp 9: Helge Österberg, Slottsbrons SK 6½, Roland Tappe., Mjölby SS 6½, Olle Smedberg, Huskvarna SK 6.

Grupp 10: Gunnar Carlberg, Schack-08 Norrköping 7½, Leo Sepp, Wasa SK Stockholm 6½, Harry Sjögren, SK Rockaden Stenstorp 5.

Grupp 11: Björn Johansson, Arboga SK 6½, Stig Bertram, SK Springaren Borås 6, Gustav Laneryd, Malmö ASK 5.

Grupp 12: Johnny Blomqvist, Vällingby SS 7, Bengt Hammar, Mjölby SS 6½, Tore Larsson, Fagersta SS 5½.

Grupp 13: Bertil Johansson, Norrtälje SK 7, Gunnar Johansson, Bodens SK 5½, H. Ling, Södertälje SS 5½.

Grupp 14: Lars Andersson, Ulricehamns SK 5½, Gunnar Holmberg, Nässjö SK 4½, K.-E. Bodin, Malmbergets SS 4.

Andra klassen:

Grupp 1: Reine Lindström, SK Springaren Borås 7, Erik Larsson, Alva SK 6, Karl-Erik Feldte, Säffle SK 6. *Grupp 2:* Lars Ekenlöf, Jacobsbergs SS 7, Hans Svedbark, Schackkamr. Solna 7, Per Dahmström, Lunds ASK 5½. *Grupp 3:* Allan Levin, Rydaholms SK 6½, Arthur Illerbrand, Uppsala ASK 6½, Sven-Åke Pettersson, Limhamns SK 6. *Grupp 4:* Bengt-Arne Lind, Barlinge SK 8½, Sixten Gustafsson, SK Rockaden Stenstorp 6½, Staffan Rohde, Hägerstens SK 6. *Grupp 5:* Ernst Ödman, Fritsla SS 7½, Ove Elert, Farsta ASS 6, Holger Nilsson, Karlstads SS 5½. *Grupp 6:* Anders Andersson, Alingsås SS 6½, Evert Nord, Schackkamr. Solna 6, Jan Bennborn, Malmö ASK 6. *Grupp 7:* Björn Andersson, Köpings SS 8½, Rudolf Rhodin, Skövde SK 7½, Henry Eimar, Hägerstens SK 5½. *Grupp 8:* Tage Nygren, Emmaboda SS 8, Åke Ohlin, SK Fenix Borås 6, Göte Nilsson, Karlstads SS 5½. *Grupp 9:* Tage Engman, Avesta SS 8, Lars-Olov Hedlund, Farsta ASS 7½, Knut Nordström, SK 27-Kamr. Stockholm 6½. *Grupp 10:* Björn Ejdmark, Karlstads ASS 7, John Larsson, Avesta SS 7, Edvin Andersson, Hofors SK 5. *Grupp 11:* Valde Skalin, Vara SK 8½, Gustav Källberg, Gävle SK 6, Jan Adolfsson, Hultsfreds SK 6. *Grupp 12:* Gunnar Östman, Munkfors ASS 6½, Sigurd Videnö, Lundby SS Göteborg 6, Hugo Borgsten, Skinnskattebergs SK 5½. *Grupp 13:* Sven Lindblå, Borlänge SK 7½, Lennart Hermansson, Wasa SK Stockholm 6½, Lennart Mattsson, Schackkamr. Gävle 5. *Grupp 14:* Nils Andersson, Skara SS 8, Olle von Sneidern, Stockholms SS 6½, Arvid Midsten, Tibro SK 6½. *Grupp 15:* Taisto Varjoma, Fagersta SS 7, Arne Nyberg, Lidköpings SK 6, Karl Hägglöf, Gävle SK 6. *Grupp 16:* Björn Viklund, Schack-08 Norrköping 8½, Sven-Olof Andersson, SK Drott, Östersund 7½, Claes Gustafsson, Malmbergets SS 6. *Grupp 17:* Eric Johnsson, Skänninge SK 7½, Bengt Claesson, SK Schack-47 Mariestad 6½, Harry Backered, Fagersta SS 6½. *Grupp 18:* Sture Olsson, Sundsvalls SK 6½, Valter Nyberg, Fagersta SS 5½, Håkan Olsén, SS Manhem Göteborg 5. *Grupp 19:* J.-E. Söderberg, Växjö SK 6, Gösta Ferm, Falköpings SS 6, Nils Sundström, Fagersta SS 6. *Grupp 20:* Erik Olsson, Eksjö SK 6, Einar Wennick, Hälsingborgs ASK 6, Arne Berggren, SS Manhem Göteborg 5. *Grupp 21:* J. E. Lane, Landskrona SK 8, Sven Hjort, Hedemora SS 6, Bengt Sandefors, Haninge SS 5½. *Grupp 22:* Sture Johansson, Sundsvalls SK 8½, Tore Segerström, Örebro SS 5½, Eric Carlsson, Haninge SS 5½. *Grupp 23:* Arne Vallenberg, Vaggeryds SK 7½, Tarmo Elken, Åtvidabergs SK 6½, Lennart Cardell, SS Manhem Göteborg 6. *Grupp 24:* Olof Jonasson, SK Springaren, Borås 7, Olle Nordenman, Falu SK 6½, Thomas Marinus, SS Manhem, Göteborg 6½. *Grupp 25:* Daniel Ponce de Leon, 27-Kamr. Stockholm 6½, Gunnar Bruce, Locknevi SK 6½, Alex Johansson, Haninge SK 5½. *Grupp 26:* Sven-Ove Ark, Falu SK 7½, Nils Lundal, Uppsala ASK 6½, Arne Hansson, SK Springaren Borås 6. *Grupp 27:* Jan Pettersson, SS Manhem Göteborg 6, Bo Söderberg, Harplinge SS 6, Helmer Ternblad, Haninge 5½. *Grupp 28:* Krister Berg, SS Manhem Göteborg 7, Hans Hjalmarsson, Uppsala ASS 6, Arnold Blidberg, Uddebo 6. *Grupp 29:* M. Montin, Gävle SK 7, Ulf Svensson, Enskede SS 7, Ernst Jarl, Stockholms SS 6. *Grupp 30:* Stig Karlsson, Dalsjöfors SS 7, Ivar Celin, Lönsboda SK 7, Roland Brewits, Lundby SS Göteborg 6. *Grupp 31:* Leif Gunnarsson, Näsvikens SK 6½, Arne Löfling, Uppsala ASS 5½, Bengt Wrighed, Osby SK 5½. *Grupp 32:* H. Sundqvist, Hägerstens SK 7½, Torsten Hansson, Hofors SK 7½, A. Lundgren, Schackvännerna Karlskrona 5.

Oldboysklassen:

Sigfrid Lösnitz, Schackamatörernas SS Göteborg 7½, Fritz Zetterström, Karlstads ASS 7½, Fritz Karlsson, Kinna SK 7, Carl Lövzén, SK Fenix Borås 6½, Sven Stiglid, Schackamatörernas SS Göteborg 6.

Flickor (juniorer):

Gunnel Olsson, Lundby SS Göeborg 6, Eva Wikström, SS Manhem Göteborg 3½, Birgitta Stintzing, SS Manhem Göteborg 2, Monica Cardell, SS Manhem Göteborg ½.

Värdiga segrare i hårda JM-grupper

Arrangörerna av Falköpings-SM hade givit juniorklassen en lugn tillflykt i en avskild träningssal i Odenhallen. Här utkämpades dock vildare fejder än kanske i någon av de andra klasserna. Nya stjärnor seglade upp, favoriter föll — och kom tillbaka.

I första gruppen fäste man sig vid hägerstenaren Nisse Thörnbloms effektiva angreppsstil. Efter fem ronder ledde han ensam gruppen, sedan förhandstippade Per Olof Gromark, Hässleholm, kostat på sig allt för många remier. Just i rond 5 slog Thörnblom dessutom blivande trean Nordin från Norrköping. I fortsättningen förlorade Thörnblom inga partier och han tog hem gruppen en hel poäng före Gromark.

I grupp 2 återfanns en rad välkända spelare och efter femte ronden låg Lennart Selander, Skutskär, Stig Olausson, Hälsingborg, och Rolf Lekander, Vislanda, alla på 4 poäng. I nästa rond var läget ett helt annat. Selander slog Lekander i ett spännande parti, och Olausson, gruppens enda förstaklasspelare, förlorade mot Risto Rantalainen, Västerås, som därmed fick häng på tätgruppen. Selanders granna slutspurt kunde sedan ingen stoppa.

I grupp 3 hade man på känn att talangfulle Göran Törnered, Kalmar, skulle ha fina chanser, men mången höll nog en slant också på Mariestads Ingemar Wulcan. Törnered höll på att tappa balansen redan i första ronden, då han förlorade mot Ingvar Gannholm, Alva. Så mycket mera förtjänstfullt var det att i fortsättningen hämta upp konkurrenterna genom en serie helpoäng, varav en mot tredjeplacerade Lennart Fransson, Hallsberg. Wulcan förlorade inte något parti, men sex remier visade sig vara minst tre för mycket. Törnered var den enda av gruppsegrarna med redan erövrad förstaklasstitel och han gick därför till mästarklassen.

Yngste gruppsegraren hette Lennart Asplund, Sunne, 15 år. Han var också den som vann med bredaste marginal — hela 2½ poäng före Leif Isaksson, Hallsberg, och B. Meidahl, Ö-vik. Gruppen hade 14 del-

tagare, varav 11 klarade 50 vinstprocent! Asplund kunde dock ingen hejda. Till hans offer hörde bl. a. Isaksson och Hugo Jörgensen, Borås.

Bröderna Jörgensen bodde i tält under SM-veckan. Kanske satte det regniga och småkalla vädret under de första dagarna en käpp i hjulet för Gerhard J. Han blev förkyld och kunde inte spela i höjd med sitt favoritskap. Men Linköpings Jan Nordström, segrare i grupp 5, var också förhandstippad. Han blev obesegrad men fick jobba hårt för varje poäng och vann till slut på bättre Sonneborn före Lars Falk, Uppsala. Falk överraskade stort och kommer säkert igen liksom örebropojken Bo Hjort, vilken länge låg jämsides med Nordström men till sist stoppades av Jörgensen.

En dramatisk kapplöpning mellan Lennart Liljedahl, Ulricehamn, och Gert Svensson, Skänninge, kunde bevittnas i grupp 6. Ingen av dem behövde vidkännas någon förlust men Svensson hade två remier mer än Liljedahl. Så fick då Västergötland i Liljedahl en representant till finalen trots besvikelserna med Jörgensen och Wulcan. Ove Hartzell, Farsta, kom in som trea i grupp 6 efter nederlag mot de två tätmännen. På 4—9 plats låg hela sex spelare med 5 poäng.

Idel värdiga vinnare! Vem av dem som tar hem årets juniormästartitel avgöres i finalen i Göteborg den 11—15 augusti.

L. B-m

Litet SM-pytt i panna

I tävlingarna startade 639 spelare, varav 621 i de offficiella tävlingarna. Det var 16 i SM-gruppen, 57 i mästarklassen i övrigt, 138 i klass I, 319 i klass II och 93 i juniorklassen. I oldboysklassen startade 12 och i de kvinnliga juniorernas tävling 4. 10 deltagare måste av olika skäl avbryta tävlingen före slutet: 4 i mästarklassen, 1 i första klass, 2 i andra klass och 3 i juniorklassen.

☆

Den arrangerande föreningen, Falköpings SS, skilde sig med heder från arrangemangen, så mycket mer hedersamt som medlemsstocken är liten, funktionärsstaben ännu mindre och påräknad hjälp utifrån delvis uteblev. Jätteinsatser gjorde ordföranden Börje Persson och sekreteraren Lars Aurell, två verkligt betydande schackledare.

☆

Prissamlingen var flott. Sverigemästaren får ett grandiost schackspel, som utförts av konstnären Åsa Gustavsson. Den talangfulla damen hade också tillverkat hela den stora prissamlingen för de lägre klasserna. "Ållebergs ryttare" hade stått modell och därom berättar konstverkets skapare: "Kring Älleberg har många sägner spunnits. En av dem handlar om Ållebergs ryttare. Bergets inre utgöres av en väldig sal och i denna sover tappra kämpar från fordom i tusental och deras hästar står sovande i långa spiltrader. Ryttarna är klädda i glänsande harnesk och är fullt beväpnade. Hästarna står i full mundering. Men när fosterlandet är i stor fara, vaknar krigaren och rider ut för att rädda sitt land från fiendernas välde." Den traditionella SM-nålen återgav även den Ållebergsryttaren.

☆

En imponerande bilpark omgav SM-lokalerna, men en och annan velocipedresenär finns tydligen kvar. Junioren Axel Ornstein från Malmberget hade sålunda cyklat från trakten av Flen ned till Falköping, medan Eduard Fahlström, Hälsingborg, avbröt trampandet i Värnamo och tog tåget till SM.

☆

Ett par deltagare från främmande länder var också med i SM. För Manhem i Göteborg startade V. Chourbanov på dispens i klass I och var redan före sista ronden slutsegrare efter en imponerande rad ettor. Chourbanov vann Ramadan-cupen i Tunisien 1963 och hans fortsatta insatser i Sverige avvaktas med intresse. I klas II spelade Daniel Ponce de Leon från Filippinerna. Han vann för ett par år sedan Esseltekoncernens mästerskap i schack. Nu blev det seger i klass II.

☆

SM-veckans väder var i början regnigt och kallt, men sista dagarna flödade solen och från Bredablick på Mösseberg och från segelflygrestaurangen på Älleberg hade utflyktande SM-deltagare strålande utsikt över västgötabygden. Falköping by night var koncentrerat till Stora Hotellet, där Arvid Sundin ryckte in vid flygeln och höjde stämningen åtskilliga grader.

☆

SM-kortet och den särskilda poststämpeln hade en strykande åtgång. På Falköpings postkontor hade Generalpoststyrelsen ordnat en särskild Exposé med alla hittills i hela världen utkomna frimärken med schackmotiv. Den traditionella SM-nålen återgav Ållebergsryttaren.

☆

Det kortaste partiet i mästarklassen spelades mellan K. G. Dahl och O. W. Johansson med Dahl som vit: 1. e4 e5 2. f4 e×f4 3. Sf3 Sf6 4. e5 Sh5 5. De2 Le7 6. d4 d5 7. e×d6 c×d6 8. Db5† uppg.

Ett uppiggande inslag var de fyra flickornas tävling om det inofficiella damjuniormästerskapet. Alla fyra var från Göteborg men man må hoppas att andra orters unga damer efter detta initiativ tar mod till sig och ställer upp under kommande år. Gunnel Olsson, Lundby SS, vann den dubbelrondiga turneringen med 6 raka poäng. Hon blev därmed tävlingarnas enda fullpoängare. De tre andra flickorna får skylla på åldersskillnaden. Gunnel är 16 år men Eva, Birgitta och Monica bara 15!

☆

Stockholm dominerade mästarklassen med fyra gruppsegrare. Uppsala ståtade med den femte: Jan-Erik Westman, som reser nästan direkt till lag-VM för studenter.

☆

Tävlingen om vandringspriset till bästa förening vanns av SS Manhem i Göteborg på 16 poäng. Hägersten tog 11 poäng, Wasa, Fagersta och Springaren i Borås 9. Fjolårsvinnaren MAS fick nöja sig med 2 poäng i år.

A. B. och E. Å.

WERLE VANN RIKSMÄSTERSKAPET

Sveriges första "öppna SM" genomfördes i Uppsala under tiden 25—30 maj med Upplands distriktsförbund som arrangör. Tävlingen invigdes av förbundssekreteraren Lars Bäckström samt USF:s ordförande.

Trots att deltagarlistan upptog blott fyra (men desto mera meriterade) mästare, blev det i stort sett en mycket spännande tävling. Det spelades dubbelrondigt, vilket innebar i allt sex ronder. På denna "sprinterdistans" kunde man givetvis inte nöja sig med någon avvaktande taktik i "remidvala" utan kampen stod hård om varje hel- och halvpoäng. Så nog är den nya tävlingsformen trevlig och spännande. Frågan är bara om det skall heta "öppet SM", ty med sina tre kvaletapper är detta mästerskap i praktiken mindre "öppet" än något annat!

Lottningen angav följande spelordning: 1) F. Åström, Luleå, 2) A. Werle, Stockholm, 3) J. E. Westman, Uppsala, och 4) O. Kinnmark, Göteborg.

Kinnmark och Åström startade bäst med 1½ poäng efter två ronder, men i tredje ronden vann Werle mot Kinnmark i en sicilianare. (Sicilianskt var mästerskapets mest omtyckta spelöppning och kom till användning i fem partier. Men med vilket katastrofalt resultat för svart! Vit vann fyra och remiserade ett parti!) Werle fortsatte i fjärde ronden med vinst mot Westman, medan Kinnmark rehabiliterade sig med en fin vinst mot Åström (se partiavdelningen). Werle hade nu ledningen med 3 poäng, närmast följd av Kinnmark 2½ och Åström 2.

I den femte ronden vann Werle snabbt mot Åström som vit i Caro-Kann. Kinnmark hade hårt arbete som svart i Spanskt parti mot Westman men fick motspel efter kvalitetsoffer. I en svårbedömd ställning ville vit ej nöja sig med remi och förlorade. Den ende som nu kunde hota Werle var Kinnmark och de båda möttes i sista ronden med Kinnmark som vit. Det blev en spanjor och göteborgaren kom i fördel. Han tycktes ha vinstchanser men fortsatte mindre exakt, vilket Werle påpassligt utnyttjade. Ett slutspel med D plus olikfärgade löpare med merbonde för vit togs (med rätta) remi.

	1	2	3	4	Pg.
1. A. Werle	—	1½	0 1	1 1	4½
2. O.Kinnmark	0½	—	½ 1	1 1	4
3. F. Åström	1 0	½ 0	—	½ 1	3
4. J.E.Westman	0 0	0 0	½ 0	—	½

Allan Werle spelade fantasifullt och bra och var i denna tävling absolut bättre än konkurrenterna. Den 57-årige stockholmsmästarens seger var alltså välförtjänt och det återstår bara att lyckönska honom och glädjas åt att få se honom för 7:e gången bland deltagarna i det ordinarie sverigemästerskapet.

A. Hildebrand

ERIK LARSSON, TRANÅS, DÖD

En av Smålands mest färgstarka och bästa schackspelare genom tiderna, Erik Larsson, Tranås, har avlidit. Trots att jag inte tillhör samma generation, lärde jag dock känna honom som en schackspelets verkliga viking. Mottot "Anfall är bästa försvar" hade i honom en varm anhängare, och det är otaliga kraftfulla angreppspartier, som han under årens lopp glatt schackpubliken med. 1955 och 1959 blev han smålandsmästare och tranåsmästerskapet har han vunnit nästan varje gång han deltagit. Trots att han varit en trogen SM-gäst, gjorde han sin bästa insats så sent som vid förra årets SM i Göteborg. Efter en dålig start lyckades han med sedvanlig energi och kampvilja kämpa sig upp till en delad förstaplacering i sin mästarklassgrupp. Vid de många matcher i smålandslaget och andra schackarrangemang som han deltog i, fann vi i honom en optimistisk, glad och trevlig kamrat. Vi kommer att sakna "Tranås-Lasse".

Håkan Åkvist

Ungdomsschack

Svenska juniorer vann storseger i Norge

Efter påskens oavgjorda seniorlandskamp mot Norge var det med stor spänning det svenska juniorlandslaget i pingstas styrde kosan till Oslo. Laguttagningen hade varit benig — det har kommit fram så många nya förmågor på senare år. Men norrmännen har också gott om unga, starka spelare och de svenska pojkarna kämpade enligt de flestas mening mot oddsen. Så mycket mer gladde därför den svenska segern som slutade med hela 13½ mot Norges 6½.

Landskampen omfattade två ronder på Oslo Schackselskaps flotta lokaler, och värdfolket gjorde allt för att de svenska gästerna skulle trivas. Ingen av spelarna var över 20 år. Svåraste programmet hade förstås Håkan Wennerström vid första bordet mot Arne Zwaig, som redan tycks ha internationell mästarstyrka. I inledningsronden överraskade Wennerström med en teoretisk nyhet i sicilianskt och fick det bättre spelet. Zwaig lyckades dock rädda till remi och tog i nästa rond en gruvlig hämnd.

Norge—Sverige	Rond 1	Rond 2
A. Zwaig—H. Wennerström	½—½	1—0
E. Hatlebakk—P. Östberg	½—½	½—½
H. Kortner—R. Litsberger	½—½	0—1
H. Gundersen—L. G. Cederquist	0—1	1—0
T. Wibe—J. Sibe	1—0	0—1
Ö. Hjertenes—S. Platzack	0—1	0—1
T.-G. Harestad—Ö. Hammarberg	0—1	½—½
G. Iversen—G. Jörgensen	0—1	0—1
R. Klaeboe—J. Ivarsson	0—1	0—1
P. H. Dischington-Hansen—S. Olausson	0—1	1—0
	2½—7½	4—6

Vid två reservbord spelade utanför landskampen Rolf Johansson och Per Olof Gromark båda 1—1 mot Ö. Aleksandersen resp. W. Klein.

L. B-m

Platzack till Junior-VM

Uttagningstävlingen till Junior-VM 1965 blev en stor framgång för snart 20-årige Sven Platzack, Ystads Schacksällskap, som säkrade sin seger redan före sista ronden och därmed kvalificerade sig till VM i Barcelona 15/8—3/9.

I tävlingen, som spelades i juni på Stockholms Schackförbunds lokaler, deltog de juniorer under 20 år som innehar svenska mästartitlar.

Resultat: 1. S. Platzack, Ystad 4½, 2—3. Ö. Hammarberg, Sundsvall och P. Östberg, Kristianstad 3½, 4—5. L. G. Cederquist, Solna och J. Sibe, Kalmar 3, 6. R. Litsberger, Solna 2½, 7. H. Wennerström, Ängelholm 1.

L. B-m

Korr-schack

Inbjudan till höstens tävlingar

1) *Ind. SM 1966*
Anmälan senast den 10/9 1965. Startavgift 12 kronor.

2) *Mästargrupperna 1965.*
Anmälningar och startavgift enligt ovan.

3) *Klasserna I, II och III.*
7-mannagrupper. Startavgift kl. I 12 kr, kl. II 10 kr. och kl. III 7 kr. Grupperna startas kontinuerligt efterhand som anmälningar inkommer.

4) *CUP TRE.* Propagandatävling för nya spelare. 5-mannagrupper.
Rätt att deltaga har spelare i klass III som inte har varit pristagare samt andraklasspelare i Sv. schackförbund. Startavgift 5 kronor. Observera att spelare har rätt att delta i CUP TRE och klass III-grupp samtidigt. Anmäl till CUP TRE senast 10/9 1965!

5) *SM för Oldboys!*
Rätt att delta har spelare som fyllt 60 år. Startavgift 10 kronor. Anmälningar senast 15/9 1965.

6) *Lag-SM för 4-mannalag 1966.*
Division I och II. Startavgift 20 kronor per lag. Anmälan senast den 15/9.

Samtliga anmälningar skall ställas till SSKK. Magne Malmberg, Fleminggatan 9, Sollefteå, och avgiften insättas på postgiro 5 20 52. Angiv på talongen vilken spelklass anmälan gäller. Skriv tydligt!

Nya pristagare i SSKK:

2:50: 1) A. W. Olsson, Göteborg 5,5 p, 2) O. Bjärnhammar, Runsten 4,5.
2:52: 1) Börje Sundin, Huddinge 6, 2) G. Franzén, Kiruna 4.
2:56: 1) Gustav Nilsson, Malmö 5,5, 2) Björn Norevik, Vällingby 5,5.
3:89: 1) S. Johansson, Nässjö 6, 3:4: 1) Dag Svensson, Sundbyberg 6, 2) Mats Malmberg, Värnamo 5, 3:7: 1) L. Ekström, Hässleholm 5,5, 2) J. Berglund, Solna 4,5, 3:8: 1) S. G. Carlén, Karlskoga 6, 2) O. Lundberg, Stockholm 4.
3:11: 1) S. Samuelsson, Hälsingborg 6, 2) Bernt Ekström, Kalhäll 5.
3:18: 1) Inge Ehn, Upplands Väsby 5, 2) Aug. Larsson, Henån 4,5.

Distriktsnytt

Gästrikland

DM. Segrare i mästarklassen och distriktsmästare blev Arthur Olsson med 3,5 poäng av 5 möjliga. Närmast placerade sig Elmar Vendelin 3 och på tredje plats Gösta Österling, också 3 poäng.

Klass I. Segrare Stig Nilsson 5 poäng (av 7). På andra plats Lars Sundberg, också 5 poäng.

Lagserien. Sandvikens SK vann med 4 poäng (av 5). Närmast Schackkamraterna, Gävle, 3,5, och på tredje lats Storviks SK också 3,5 poäng.

Stockholm

Rättelse till tidigare publicerade resultatlistor: I förbundstävlingarna klass I var det A. Boström som delade 3—4 pris med M. Wittlich och ej G. Melander. Såväl Boström som Wittlich uppflyttades till mästarklassen (70 % vinst). I matchen Jönköping—Wasa vann H. Engström sitt parti.

Jämtland

Årets *distriktsmästare* blev Lennart Burman, Frösö SK, på 5½ poäng. Tvåan Henry Blomkvist hade 4½ poäng.

I *klass 1* segrade John Jakobsson, SK Östjämten, efter särspel med Gunnar Nilsson, ÖSS.

Juniormästare blev Jan-Olov Nilsson, SK Drott, Östersund, på 8 poäng. Tvåan Reinhard Bringeskoogh, Svenstavik, fick 7 och trean Ulf Persson, SK Drott, 5 poäng.

Lag-DM hemfördes av SK Drott, Östersund, som fick hela 11 matchpoäng (av 12) och 26—10 i partikvot. Tvåan Frösö SK fick 7 poäng och 21—15 i kvot. Sedan följde SK Östjämten med 3 och ÖSS med 1 poäng.

Lag-DM i blixt vanns av Frösö SK med hela 57 partipoäng, närmast följd av SK Drott med 26 och ÖSS med 25 partipoäng.

Ind. DM i blixt vanns av Lennart Burman, Frösö SK, dock först efter särspel med klubbkamraterna Henry Blomkvist och Tore Eriksson, vilka samtliga fick 12½ poäng av 15 möjliga. Fjärde man blev Sven-Olof Andersson, SK Drott, på 11½ poäng och femma Gustaf Häggström, ÖSS, 11 poäng.

Jämtlandscupen resulterade i seger för Lennart Burman, som därmed tog sin första inteckning i pokalen, som uppsattes år 1961 av Jämtlands Schackförbund. Burman besegrade i finalen Karl Jonasson, SK Drott. Tidigare inteckningar innehas av Henry Blomkvist (1961), Hans Bengtsson (1962) och John-Erik Eriksson (1963).

Östergötland

Lag-DM. Div. I:

1. Motala Schacksällskap 53 (14), 2. Linköpings Allm. Schacksällskap 49 (12), 3. Schack 08 46 (11), 4. Kneippbadens Schackklubb 39½ (9), 5. SK Kamraterna, Linköping 37 (7), 6. Skänninge Schackklubb 38½ (6), 7. Mjölby Schacksällskap 31 (6), 8. Norrköpings Schacksällskap 34½ (5), 9. Tranås Schackklubb 31½ (2).

Div. II:

1. Åtvidabergs Schackklubb 36 (12), 2. Schackklubben Kamraterna, Linköping B 30 (10), 3. Schack 08 B 29 (8), 4. Norrköpings Schacksällskap B 27½ (8).

Ungdomsserien:

1. Mjölby Schacksällskap 44 (10), 2. Motala Schacksällskap 36 (7), 3. Tranås Schackklubb 29½ (7).

Individuella Östgötamästerskapet
vanns av Torvald Larsson Lass efter särspel med Erik Kjellberg, Kneippbaden.

Juniormästare blev Björn Nordin, Norrköping.

Individuella östgötamästerskapet i blixt vanns av Ulf Svensson, Skänninge, medan Lennart Nåmark, Norrköping, segrade i juniorernas blixtmästerskap.

Uppland

DM individuellt (6 ronders Monrad med 10 deltagare) vanns av B. Westin, ASK 5½. Närmast följde B. Jansson, Tierp 5, B. Göransson 4, R. Ebbsjö, UASS 3½.

Junior-DM vanns av Bo Jonsson.

I lag-DM segrade Akademiska SK med 14 mp (samtliga matcher vunna). Främsta lag i övrigt: Norrtälje SS, UASS och Heby SS.

Uppsalamästerskapet vanns av B. Westin, ASK, på 7½ av 8 före klubbkamraten N. Lundahl 5½, H. Hjalmarsson, UASS, och E. Söderlund samma klubb 5.

Blixtmästare för Uppland blev G. Sperber, UASS. Akademiska SK vann blixtmästerskapet för lag.

Akademiska SK:s inbjudningsturnering (dubbelrondig) hade samlat fyra mästare och två förstaklassare. Resultat: 1) J. E. Westman 8, 2) A. Hildebrand 7½, 3) G. Sperber 7, 4) B. Westin 4, 5) Bo Eriksson 2½, 6) B. Hellström 1 poäng. ASK:s simultanturnering (klocksimultaner mot 8 starka spelare) vanns av Bo Eriksson, som tog 6½ poäng före B. Westin och A. Hildebrand 6, J. E. Westman 5½ och B. Jansson 5.

Partier

Nr 79. SPANSKT

Spelat i SM-tävlingens sjunde rond

Börje Jansson		Bengt Andersson	
1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Lb5	Sf6	4. 0—0	d6
5. d4	Ld7	6. Te1	

Vanligen spelas Sc3, men även torndraget ställer svart inför en svår uppgift.

6. —	e×d4	7. L×c6	L×c6

På 7. — b×c6 var framstöten 8. e5 obehaglig för svart.

8. S×d4	Le7	9. Sc3	Dd7

Eller 9. — 0—0 10. e5!

10. S×c6	D×c6	11. Sd5	S×d5
12. e×d5	Dd7	13. Lg5	

Därmed är svarts spelöppninbsbehandling vederlagd, enär vit erövrar punkten e6, med betydligt friare spel.

13. —	f6	14. Lh4	0—0
15. Te6	Tae8	16. Dd4	c5
17. De3	Ld8	18. c4	T×e6
19. d×e6	Dc7	20. f4	Le7
21. f5	Dc6	22. Dd3	Td8
23. Td1	a6	24. b3	b5
25. Dd5!	D×d5	26. T×d5	b×c4
27. b×c4	Tb8		

Svarts enda motchans, som dock snabbt elimineras.

28. Td3!	Kf8		

På 28. — Tb1† 29. Kf2, Tb2† 30. Kf3, T×a2 hade följt 31. Tb3!

29. Le1	Ke8	30. Ta3	Tb6
31. La5	Tb2	32. Tb3	T×b3
33. a×b3	g6	34. g4	Lf8

Löparslutspelet är på ett lärorikt sätt vunnet för vit.

35. Kf2			

Inledningen till en lång kungsmarsch!

35. —	g×f5	36. g×f5	Lh6
37. Kf3	Ke7	38. Ke4	Lc1
39. Kd5	Lf4	40. h3	Le5
41. Kc6	Lb2	42. Kb7	Lc1
43. K×a6	Le3	44. Kb5	Lc1
45. Kc6	La3	46. Kd5	Lb2
47. Ld2	Uppg.		

Efter 48. Lf4 vinner vit lätt.

Anm. för TfS av G. Ståhlberg

Nr 80. FRANSKT

M. Johansson		B. Hörberg	
1. e4	e6	2. d4	d5
3. Sc3	Lb4	4. e5	c5
5. Dg4	Se7		

Den äldre, av Botvinnik använda fortsättningen, är 5. — Kf8.

6. a3	Da5	7. Sge2	h5

Både vit och svart behandlar spelöppningen skarpt, och följden blir en strid på liv och död!

8. D×g7	Tg8	9. Dh6	L×c3†
10. b×c3	c×d4	11. Ld2	d×c3
12. L×c3	Dc7	13. D×h5	Sbc6
14. f4	Ld7	15. Df3	0—0—0
16. h4 (?)			

Ett alltför aggressivt drag, som har vissa skuggsidor.

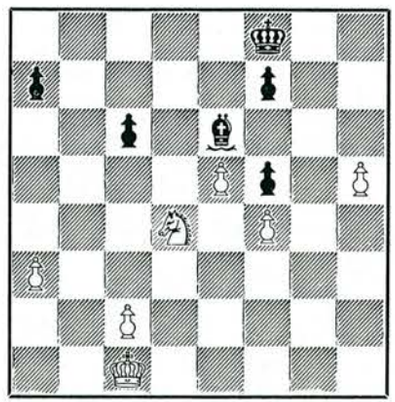
16. —	Sf5?		

Genom motstöten 16. — d4! kunde svart ha fått ett chansrikt spel för bondeoffren, t. ex. 17. S×d4, S×d4 18. L×d4, Lc6 eller 17. L×d4, S×d4 18. S×d4, Da5† etc.

17. g4!	d4		

Nu har inte bondeframstöten samma effektivitet, och vit säkerställer sin materiella fördel.

18. g×f5	d×c3	19. D×c3	g×f5
20. 0—0—0	Le6	21. T×d8†	D×d8
22. h5	Dd5	23. Th3	Td8
24. Td3	Dh1	25. T×d8†	K×d8
26. Dh3	D×h3	27. L×h3	Ke8
28. Lg2	Kf8	29. L×c6	b×c6
30. Sd4			

30. —	Ld7?		

Hörbergs slutspelsteknik är tyvärr inte i klass med hans spel i övrigt. Efter 30. — c5! hade han haft betydande praktiska remichanser, ty 31. Sc6 a6 eller 31. Sb5 a6 32. Sc7 Lc8 leder inte till någon klar vinst för vit, som förlorar sin fribonde på h-linjen. Det är troligt, att vit efter 31. S×e6† f×e6 32. Kb2, Kg7 33. Kb3, Kh6 34. Kc4, K×h5 35. K×c5, K-g4 36. Kd6, K×f4 37. c4, Kg4 38. c5, f4 39. c6, f3 40. c7, f2. 41. c8D, f1D vid bästa spel vinner damslutspelet, men vägen är lång och besvärlig. Löpardraget är liktydigt med kapitulation.

31. h6!	Kg8	32. Sf3	Kh7
33. Sg5†	K×h6	34. S×f7†	Kg7
35. Sd6	Kf8	36. Kd2	Ke7
37. Kc3	Le6	38. Kb4	Kd8
39. Kc5	Ld7	40. Sc4†	Kc7
41. Sa5	Uppg.		

Anm. för TfS av G. Ståhlberg

SPÄNNANDE FINALDRAMA I SM

Finalrondens uppgörelse mellan Zandor Nilsson och Martin Johansson formade sig till en väldig kamp, som följdes av stor publik. Dalaspelaren ledde med en hel poäng och hans motståndare måste således till varje pris vinna, om han skulle kunna gå ifatt och komma jämsides i tabellen. Här följer partiet med segrarens kommentarer.

Nr 81. SICILIANSKT

Z. Nilsson		M. Johansson	
1. e4	c5	2. Sf3	d6
3. d4	c×d4	4. S×d4	Sf6
5. Sc3	a6	6. Lc4	e6
7. Lb3	b5		

Att vitspelaren väljer Fischers skarpa fortsättning 6. Lc4 är inte så konstigt, men att svart, som bara behöver remi för att vinna mästerskapet, svarar med detta tveeggade drag är mera märkligt och visar att han ingalunda har för avsikt att undvika strid!

Ett exempel på ett mera riskfritt behandlingssätt är partiet Ciocaltea—Gligoric, Havanna 1962. Det följde 7. — Le7 8. f4 0—0 9. f5 e×f5 10. e×f5 Sc6 11. 0—0 d5 12. Kh1 Lc5 13. S×c6 b×c6 14. Lg5 a5 15. Df3 Ld4! 16. Df4 L×c3 17. b×c3 Te8 med utmärkt spel för svart.

8. a3	—		

Med 8. f4 Lb7 9. 0—0 b4 10. e5 b×c3 11. e×f6 Sd7 12. f5 e5 13. L×f7†! vann Dely en flott seger över Szabo i 1962 års ungerska mästerskap, men Dr Euwe har visat att svarts spel kan förstärkas med t. ex. 10. — d×e5 11. f×e5 Sfd7.

8. —	Le7	9. 0—0	0—0
10. f4	Sbd7	11. f5	e5
12. Sde2	Lb7	13. Sg3	Tc8
14. Lg5	Sb6		

Säkerligen är kvalitéoffret 14. — T×c3 15. b×c3 S×e4 förknippat med betydande risker, även om Pachman hade framgång med det mot Augustin i tjeckiska mästerskapet 1963.

15. L×f6	—		

På 15. Sh5 svarar svart bäst med det av Kmoch angivna 15. — Sc4, medan 15. — T×c3 16. b×c3 S×h5 17. L×e7 D×e7 18. D×h5 L×e4 19. Dg4 ledde till svårt spel för svart (Olafsson—Fischer, Bled 1959).

Fördelen med avbytet på f6 ligger i att svart inte gärna kan flytta sin kungslöpare på grund av hotet f5—f6 och i den mån bönderna d6 och e5 kan blockeras på sina fält blir den därtill en "dålig" löpare. Att genomföra en sådan blockad visar sig emellertid vara en vansklig uppgift.

15. —	L×f6	16. Sh5	Sc4!
17. L×c4	T×c4	18. Df3	—

Antagligen var 18. De2 det bättre draget. På f3 står damen osäkrare och hindrar dessutom tornet att komma till samma fält. Martin är inte sen att utnyttja situationen.

18. —	Te8!	19. Tad1	Td4
20. Td3	a5!	21. Te1	b4
22. a×b4	a×b4	23. Sd5	—

Här tvekade vit länge mellan det valda draget och 23. Sd1 d5 24. Sf2. Den senare möjligheten har en hel del som talar för sig.

23. —	L×d5	24. e×d5	Tc4

Inte något fel, men med 24. — e4! 25. Tde3 (25. Dg4? e×d3!) 25. — Kf8 hade svart kunnat forcera fram en ställning, där förenkling och remislut är svåra att undvika.

25. De2	Lh4?		

Efter detta olyckliga löparutfall, kommer svart definitivt i underläge. Vit hade väntat sig 25. — Dc7 (så till den grad att han till och med skrev ned detta drag i protokollet!). Angreppet 26. Tg3 är härefter tämligen ofarligt ty efter 26. — Kf8 får det svarta majestätet en fristad på e7 om så behövs.

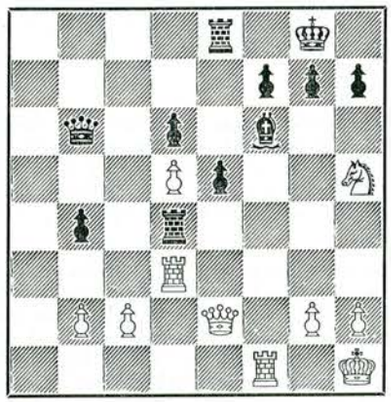
26. Tf1	Td4		

Återigen ett planlöst drag, men efter 26. — Lf6 27. Tg3 hotar 28. S×g7 och även

på 26. — Dg5 27. g3 kommer den svarta löparen i kläm.

27. f6! Db6 28. Kh1 L×f6

På 28. — g6 följer avgörande 29. De3 med de dubbla hoten 30. Dh6 och 30. c3.

29. T×f6! —

Det första av tre veritabla dråpslag som snabbt ändrar partiet. Om nu 29. — g×f6 30. S×f6† Kf8 så 31. Sd7† med damvinst.

29. — Db5 30. S×g7! Tc8

På 30. — K×g7 31. Tg3† K×f6 32. Tf3† hade svart blivit en dam fattigare. Torndraget innebär en fälla — 31. Sf5? D×d3!

31. Sh5 D×d5 32. Tf4! De6

Eller 32. — e×f4 33. Sf6† med damvinst.

33. Td×d4 Uppg.

Slås något av tornen blir det matt eller damförlust efter 34. Te4.

Anm. för TfS av Z. Nilsson

Från riksmästerskapet i Uppsala

Nr 82. SICILIANSKT

Ove Kinnmark		Folke Åström	
1. e4	c5	2. Sf3	g6

Det s. k. "tidiga fianchettot", som man ser ganska sällan i turneringar. Folke Åström har dock denna variant som specialitet.

3. d4 Lg7 4. Sc3 —

Den gängse fortsättningen. I teoriverket "Sicilijanska Obrana I" av Gligoric/Sokolov, Zagreb 1963, belyses denna variant ganska utförligt. Andra, men mindre bruk-

liga alternativ här är: 4. c3, 4. d×c5, 4. c4 och 4. Lc4.

4. — Sc6

Gligoric/Sokolov anger här genast 4. —, Da5, något som Åström brukar göra i följande drag. I stort sett för det hela dock enbart till dragomkastning.

5. Le3 —

I partiet Androvicki—Dely i Ungern 1962 spelades: 5 d5 (bättre är 5. Le3 säger bokens författare) Se5 6. Le2 S×f3† 7. L×f3 d6 med ungefär lika spel.

5. — Da5

Detta drag är inte ett slag i luften — som det kanske ser ut — utan hör ihop med hela det svarta spelsystemet. Därmed är dock inte sagt att svarts spelplan som sådan skulle vara bra.

6. Dd2! —

I partiet **Westman—Åström** spelades här det mindre starka 6. d5, men även då fick vit en viss spelöppningsfördel. Partiet fortsatte med 6. —, Se5 7. Sd2 d6 8. Le2 Sh6(!) Detta är Åströms förstärkning i förhållande till partiet B. Iansson—Åström i allsvenska serien 1964. Då spelade svart 8. —, Sf6 och förlorade snabbt. I partiet mot Westman valde svart därför springardraget till h6 följt av f7—f5 i nästa drag, vilket visade sig vara en bättre spelplan.

Partidraget 6. Dd2 är förmodligen det starkaste och förebygger bl. a. manövern Sh6, f5. Kinnmark var väl förberedd till partiet och hans fortsatta spel kan nästan tjäna som vederläggning av svarts uppställning.

6. — c×d4 7. S×d4 Sf6
8. Sb3 Dd8

Den svarta dagen "går hem" och detta innebär, att svart i spelöppningen — i jämförelse med en "vanlig" sicilianare — förlorat två tempi. Detta torde vara tillräckligt att bygga en vederläggning på!

9. Lh6 0—0 10. Le2 d6
11. h4 L×h6 12. D×h6 Kh8
13. h5 —

Blott 13 drag har gjorts, men vits angrepp är redan livshotande.

13. — Tg8 14. h×g6 T×g6
15. Dh4 Le6 16. 0—0—0 Dg8

Svart satsar nu på ett "igelkottsförsvar", där praktiskt taget alla hans pjäser engageras. Men att sköta ett passivt försvar är något av det svåraste som finns i schack. Förr eller senare börjar terrängen krympa, rörelsefriheten minska, de egna pjäserna börjar trampa varandra på tårna och de "goda" försvarsdragen tar slut. I samma turnering såg vi hur Kinnmark på ett liknande sätt "lade snaran" om Westmans ställning och inte ens denne sege försvarsspelare lyckades överleva vits tilltagande tryck.

17. Lf3 Tc8 18. Kb1 —

Vit behöver alls inte göra sig någon brådska, ty han har "greppet inne" och svart har inget motspel.

18. — Se5 19. Se2 L×b3

Kanske ett meningslöst avbyte, men vad göra? Det svarta kavalleriet är ju redan i begrepp att erövra punkterna f4 och f5.

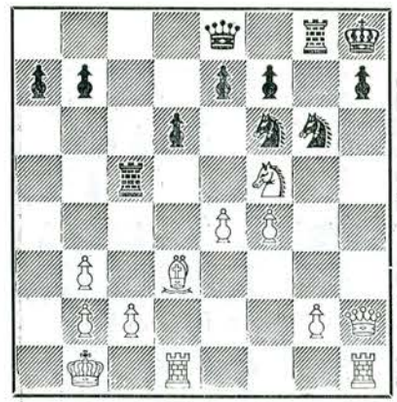
20. a×b3 Tg7 21. Sg3 Sg6
22. Dh2 De8

Det är ganska meningslöst att diskutera om detta damdrag är ett fel eller inte. Det enda som kan rädda svart är att motståndaren "går vilse" — något annat hopp finns väl knappast.

23. Sf5 Tg8

Nu börjar kombinationsspelarnas ögon lysa! Vad sägs om två avslag på h7 följt av Th1†? Nej, än går det inte. Fortsättningen 24. S×d6 ser ju också mycket lockande ut. Men vit bestämmer sig för att spela på matt.

24. Le2 Sf8 25. Ld3! Sg6
26. f4 Tc5

27. D×h7†!! S×h7 28. T×h7†! K×h7
29. Th1† Sh4 30. T×h4†

uppgivet, då 30. —, Kg6 besvaras med 31. Th6 matt.

Anm. för TfS av A. Hildebrand

Från SM i Falköping

Nr 83. SICILIANSKT

Spelat i SM-turneringens elfte rond

Hans Ek		Bengt Andersson	
1. e4	c5	2. Sf3	Sc6
3. d4	c×d4	4. S×d4	Sf6
5. Sc3	d6	6. Lc4	

Bobby Fischers favoritdrag, som förr ansågs vara en för svart ofarlig fortsättning men efter Bobbys framgångar blivit mycket populärt.

6. — e6

Bengt Andersson väljer den gamla hederliga men svårbehandlade Scheweningen-varianten.

7. Lb3 a6 8. Le3 Ld7
9. 0—0 Dc7 10. De2 Tc8
11. Tad1 Le7 12. f4 Sa5
13. Df3 0—0 14. g4

Inledningen till ett kungsangrepp, som gör partiet mycket komplicerat.

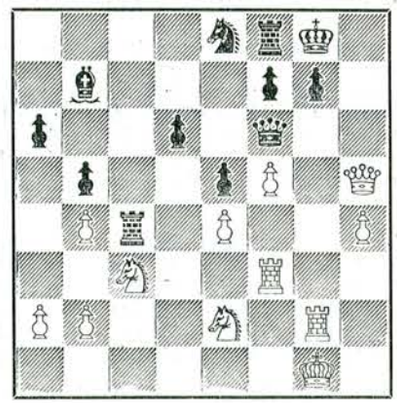
14. — Se8 15. f5 S×b3
16. c×b3 h6 17. Td2 Dd8
18. Tg2 e5 19. Sde2 Lc6
20. g5!

Ett starkt bondeoffer, som öppnar angreppslinjer för de vita pjäserna.

20. — L×g5 21. L×g5 h×g5
22. h4! g4

Det relativt bästa. På 21. — g×h4 var 22. f6 ett starkt svar.

23. D×g4 Df6 24. Dh5 b5
25. b4 Lb7 26. Tf3 Tc4

27. Tg6?

Elegant men inkorrekt! Efter 27. Sg3, T×b4 28. Dg4, Dh6 29. Sh5 hade vit haft ett starkt angrepp för den offrade bonden. Svarts bästa försvar är antagligen 29. — Sf6, men efter 30. S×f6, D×f6 31. a3, Td4 32. Tfg3, Kh8! 33. D×g7†, D×g7 34. T×g7, T×e4! 35. S×e4, L×e4 36. Tg2g3, L×f5 37. Tg7g5, Lh7 38. Tc3 hade vinstchanserna varit på vits sida.

27. — Dd8?

Detta hade vit naturligtvis förutsett. Däremot hade han förbisett den av den i Göteborg bosatte tunisiern Chourbanov i senare analyser funna paraden 27. — L×e4!!, som hade givit svart vinstspel. Poängen är, att vit efter 28. S×e4, T×e4 29. T×f6, S×f6 inte har något flyktfält för damen (30. Dg5, Tg4†).

28. Th6! Uppg.

Anm. för TfS av G. Ståhlberg

Nr 84. RETI

Larsen — Ivkov

Första matchpartiet

1. Sf3	d5	2. g3	c6
3. Lg2	Sf6	4. 0—0	Lg4

På Retis tid var 4. — Lf5 mera omtyckt, ibland åtföljt av ett senare h6 för att behålla denna löpare. Nu för tiden eftersträvas här en snabbare utveckling, även om vit därmed får fördelen av löparparet.

5. c4	e6	6. c×d5	L×f3

För att undvika Se5, ev. följt av Db3.

7. L×f3	c×d5	8. Sc3	Sc6
9. d3	Le7	10. Lg2	0—0
11. a3	Tc8	12. Ld2	a6
13. Tc1	Sd7	14. Kh1	

Larsens spel i partiets början tycks vara påverkat av respekt för motståndaren — Ivkovs goda resultat i Zagreb några veckor tidigare och alldeles särskilt deras inbördes parti där. Men senare i partiet händer underliga ting och av den arten att de tidigare intrycken inte längre borde besvära Larsen.

14. —	Sd4	15. b4	Sb6
16. e3	Sb5	17. Db3	Dd7
18. Se2	Lf6	19. Sf4	T×c1
20. T×c1	Tc8	21. Tc5	Le7
22. T×c8	D×c8	23. a4	Sd6
24. Lf3	Dc6	25. Ld1	Lg5

En annan möjlighet här var 25. — d4†.

26. Dc3 Sbc4!

Hotar såväl 27. — d4† med vinst som 27. — S×d2 med lätt fördel för svart. Men nu finner Larsen plötsligt sin egen stil och startar komplikationer med ett provokativt bondeoffer.

27. b5?!	a×b5	28. a×b5	S×b5
29. Da1	Scd6	30. Sh5	d4†
31. Kg1	g6	32. Sf4	L×f4

Båda spelarna är här i tidsnöd, vilket sannolikt var motivet för vits bondeoffer. Sådana drag som detta avbyte berättigar vits optimism. Springaren på f4 hotade — som man säger — "ingenting i tre drag".

33. g×f4	Sc3	34. e4	Sdb5

Svart, som har en bonde mer, komplicerar nu, medan det typiska tidsnödsavbytet 34. — S×d1 (eller t.o.m. genast 34. — f5) skulle fastställt hans fördel. Men nyckeldraget i detta 35. — f5 är förstås inte så lättfunnet.

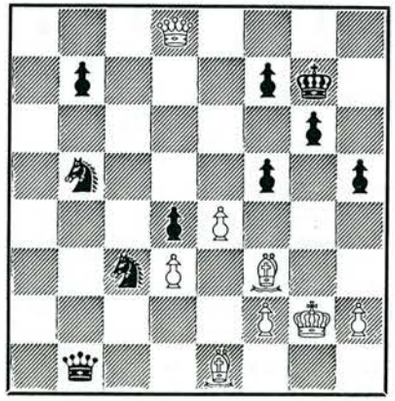
35. Da8†	Kg7	36. Lf3	h5
37. Kg2	Da6	38. Dd8	Da2

Ivkov griper till aktiva drag i fel ögonblick. Här kunde vit ha remiserat genast med 39. e5, t. ex. 39. — D×d2 40. Df6† Kg8 41. Dd8† Kh7 42. Df6!, men hans intution viskade till honom att han borde ge svart en renhårig chans att förlora.

39. Le1 Db1??

Den svarta damen, måhända provocerad av den vita damens intrång, störtar sig nu i fördärvet, vilket ger en påminnelse om talesättet att "när två människor gör samma sak, så är det inte samma sak".

40. f5! e×f5

I denna dramatiska ställning avbröts partiet. De jugoslaviska tidningarna bedömde ställningen som komplicerad men angav

inte några analyser, eftersom detta kunde hjälpa Ivkovs motståndare under mellantiden. Men Larsen själv telefonerade till Köpenhamn, sägs det, med budet att han borde vinna lätt. Själv analyserade jag ställningen i timmar och kom fram till att Larsen hade vinst, om han förseglat 41. e×f5. Analyserna deponerade jag på en Belgrad-tidning för användning, sedan partiet slutspelats ett par dagar därefter. Själv var jag inte i Bled då, men när jag fick tidningen i min hand fann jag mycket riktigt att Larsen fortsatt med 41. e×f5 samt att han vunnit. Men vad som hänt där emellan, DET var den verkliga överraskningen. Låt oss se hur det gick till.

41. e×f5 g×f5

Svart har inte något val, ty såväl 41. — D×e1? 42. f6† Kh6 43. h4! som 41. — Dc1 42. f6† Kh7 43. De7 Dg5† 44. Kf1 Dh6 45. D×f7† Kh8 46. De8† Kh7 47. f7 leder till ett snabbt slut.

42. Ld2 D×d3

Här hjälper det inte heller med 42. — Db4. Ty 43. Lh6†!! K×h6 44. Dh8† Kg6 (eller 44. — Kg5? 45. Dg7† jämte Dg3 matt) 45. L×h5† Kg5 46. Dg7†!! K×h5 47. f4!! De7 48. Dh7† Kg4 49. Dh3 K×f4 50. Dg3 matt!!

Eller 42. — Db3. Nu verkar det inte som om schemat i förra varianten skulle duga, eftersom poängen 47. f4 strandar på de två schackarna på c2 och d3. Men löparoffret kommer i alla fall — och nu med andra poänger: 43. Lh6†!! K×h6 44. Dh8† Kg6 45. L×h5† Kg5 46. h4†!! Och nu är det som när fotbollsspelaren gör mål direkt från hörnflaggan: 46. — Kf4 (efter K×h4 går damen förlorad) 47. Db8†!! och matt följer!

Jag kunde inte tro mina ögon när jag såg Larsens nästa drag:

43. Lf4??

Detta är ett fel som skulle ha kostat honom partiet! Också här vinner 43. Lh6†!! K×h6 44. Dh8† Kg6 45. h4!! (hot Lh5 matt) f4 46. L×h5† Kf5 47. Dh7† med damvinst!

Att beakta är, att svart efter 45. h4!! har den överraskande möjligheten 45. — D×f3†!, men detta är otillräckligt efter 46. K×f3 Se4 (d3 47. Dd8) 47. De5!

43. — Se4

Plötsligt har svart kommit över svårigheterna. Alla viktiga fält är täckta, och han kan börja andas igen.

44. Le5†	f6	45. De7†	Kg8
46. Lf4			

Det finns fortfarande tid för remischackar, så varför inte göra ett försök först?

46. —	Dc2	47. Dd8†	Kg7
48. Dd7†	Kg8	49. Lg3	Sbd6

Den Sovande Prinsen kommer som räddare. Naturligtvis inte 49. — S×g3? för 50. Ld5† Kh8 51. h×g3 och vit vinner lätt trots tre merbönder för svart!

50. Dd8†	Kg7	51. Dd7†	Kg8
52. Dd8†	Kg7	53. Lh4??	

Det finns i schack — och nog inte bara i schack — något som jag skulle vilja benämna fördelens slapphet. Vit har alltjämt en känsla av att behärska spelet och märker inte verklighetens varnande tecken. Annars skulle han slutligen bestämt sig för remischackarna.

53. — Sf7 54. Dd7 Dc6???

Detta är inte ett större misstag än de föregående, men det är det sista, och därför det tredje frågetecknet. Med 54. — Dc5! skulle svart — till priset av den förlorade b-bonden — fått ett vinnande initiativ. Men nu vinner vit forcerat.

55. D×f5 Sfd6 56. L×f6†

Förmodligen har Ivkov förbisett detta drag.

56. —	Kf8	57. Df4!	Dd5
58. Dh6†	Ke8	59. Dg7!	Sf7
60. Dg6!	Uppg.		

Svart förlorar springaren på e4.

Anm. för TfS av D. Andric

Från matchen Spassky—Geller

Nr 85. SPANSKT

Spassky — Geller

Andra matchpartiet

1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Lb5	a6	4. La4	Sf6
5. 0—0	Le7	6. Te1	b5
7. Lb3	0—0	8. c3	d5
9. e×d5	S×d5	10. S×e5	S×e5
11. T×e5	c6	12. d4	Ld6
13. Te1	Dh4	14. g3	Dh3
15. Le3	Lg4	16. Dd3	S×e3!

Om Spassky här hade spelet med de svarta pjäserna, så skulle man väntat sig 16. — Tae8, vilken fortsättning han ofta använt mot starka motståndare och vunnit vackra segrar genom energiskt angreppsspel. Men Gellers textdrag ser också bra ut. Svart får ett aktivt löparpar och möjligheter till angrepp mot vits bondecentrum.

17. T×e3

Naturligtvis endast så! På 17. f×e3 hade följt 17. — L×g3. Dåligt vore också 17. D×e3 för 17. — Tae8! 18. D×e8 Lf3!

17. —	**c5!**	**18. Ld5**	**Tad8**
19. Sd2	**Lb8**	**20. Lg2**	**Dh5**
21. Tae1	**Le6**	**22. b3**	**Lf5**
23. Le4	**c×d4**	**24. c×d4**	**Lc8**

En originell uppställning för svart med pjäserna på åttonde raden. Och trots det står svart bra, då han kan angripa vits isolerade d-bonde, som det är svårt att försvara.

25. Lf3	**Dh6**	**26. Lg2**	**La7**
27. Sf3	**Df6?**		

Efter en rad försiktiga drag av Spassky överskattar Geller sin ställning och spelar på vinst. Men han har redan gjort alltför många tempoförluster med damen. Efter textdraget går initiativet över till Spassky. Enligt min mening måste svart här spela 27. — Lb7, och om nu 28. Te7 så L×f3 29. T×a7 L×g2 30. K×g2 Db6 31. Tee7 T×d4 32. Df3 Dg6 33. Da8 Tdd8 34. Db7 Td6!

28. Te5	**g6**	**29. d5**	**Lb7**
30. Te7!	**Tb8**		

Tvunget. På 30. — T×d5 följer 31. De2 Db6 32. Se5.

31. Te7e2!

Början till en fin manöver av Spassky. Vit täcker punkten f2 och frigör därmed springaren.

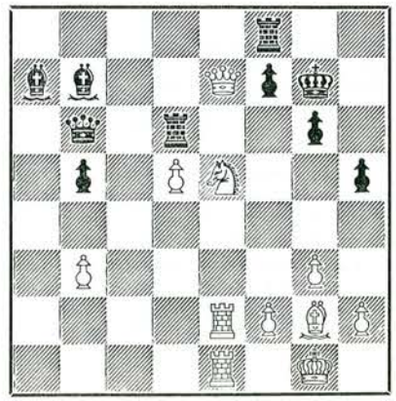
31. —	**Tbd8**	**32. Se5**	**h5**
33. a4			

Åter mycket starkt spelat. Spassky inleder nu ett avgörande angrepp på båda flyglarna.

33. —	**Db6**	**34. a×b5**	**a×b5**
35. Dd2	**Td6**	**36. Dg5**	**Kg7**

Nu förlorar svart kvalitet, men det tycks inte längre finnas några goda drag. På 36. — L×d5 vinner vit enkelt genom 37. S×d6.

37. De7!

37. —	**L×d5**	**38. L×d5**	**T×d5**
39. Sd7	**T×d7**	**40. D×d7**	**Td8**
41. De7	**Td5**		

I denna ställning avbröts partiet. Vid återupptagandet följde ännu:

42. Ta1 Lb8 43. Te3 Ld6 44. De8 Db7 45. De4 Dc6 46. Td3 Tc5 47. D×c6 T×c6 48. Kg2 b4 49. Ta7 Kf8 50. Td7 Le7 51. Te3 Lc5 52. Te4 Ta6 53. Tc4 Ld6 54. Kf3 Kg7 55. Td4 Uppg.

Ett parti av stort intresse för teorin i Marshall-angreppet.

Anm. för TfS av A. Lilienthal

Nr 86. FRANSKT

Tal — **Portisch**

Fjärde matchpartiet

1. e4	**e6**	**2. d4**	**d5**
3. Sc3	**Sf6**	**4. Lg5**	**d×e4**

Rubinsteins variant, en sällsynt gäst i turneringspraxis.

5. S×e4	**Sbd7**		

Och här spelas vanligen 5. — Le7 6. S×f6† L×f6. Textdraget har länge betraktats som "passivt".

6. S×f6†

Efter 6. Sf3 Le7 7. S×f6 L×f6 hade partiet gått över i huvudvarianten. Textdraget tycks vara Tals egen idé.

6. —	**S×f6**	**7. Sf3**	**c5**

Detta måste ske genast. Fel vore 7. — Le7 8. Ld3 c5 9. d×c5 Da5† 10. c3 D×c5 11. De2 med fördel för vit (med dragomkastning Benkö—Rauch, Buenos Aires 1941).

8. Lc4

I stampartiet för varianten 6. S×f6†, Tal—Petrosian, Willemstad-Curacao, 1962, följde svagare 8. Dd3 Le7 9. L×f6 L×f6 10. Db5† Ld7 11. D×b7 Tb8 med utjämning. Textdraget är en förbättring av Tal från samma turnering (parti mot Benkö).

8. —	**c×d4**	**9. 0—0**	**Le7**
10. De2	**h6**		

Euwe anser, att även genast 10. — 0—0 kan spelas. Textdraget är i varje fall en liten försvagning av svarts kungsställning.

11. Lf4	**0—0**	**12. Tad1**	**Ld7**
13. T×d4	**Db6**	**14. Dd2**	

Först detta är helt nytt, och draget siktar förstås på ett offer på h6. I det nämnda partiet Tal—Benkö följde i stället 14. Td3 Lb5 15. L×b5 D×b5 16. Se5 D×b2 17. Tg3 Tfc8 18. L×h6 Lf8 19. De3 D×c2 20. Te1 Tc7 21. h3. Senare fann man, att svart nu med 21. — Sd5 hade kunnat komma i fördel.

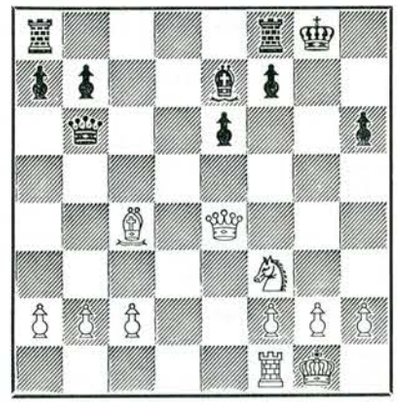
14. —	**Lc6!**	**15. L×h6?!**	

Han offrar i alla fall, fast draget uppenbarligen är ett fel.

15. —	**Se4!**		

Ett pinsamt mellandrag.

16. Df4	**g×h6**	**17. T×e4**	**L×e4**
18. D×e4			

18. —	**Tad8?**		

Först detta fel är avgörande. Riktigt var naturligtvis 18. — Tfd8 19. Df4 (eller 19. b3 Lf6 jämte 20. — Lg7) Lf8 20. Se5 Dc7 och svart måste vinna. Efter textdraget är väl partiet förlorat för svart, då vit åter kommer till angrepp.

19. b3	**Lc5(?)**	**20. Df4**	**Kg7**
21. De5†	**f6**		

På kungsdrag följer 22. Df6.

22. Dg3†	**Kh7**	**23. Te1!**	

För att framprovocera e5 också.

23. —	**Tg8**	**24. Dh4**	**Td6**
25. Kf1	**f5**		

Det hotade 26. D×f6.

26. h3!

Förhindrar Tg4 och hotar g4.

26. —	**Tg6**	**27. g4!**	**Td7**

Det fanns inte något försvar längre.

28. T×e6!	**Td1†**	**29. Kg2**	**T×e6**
30. L×e6	**f×g4**		

Eller 30. — D×e6? 31. Sg5†.

31. D×g4	**Td8**		

På 31. — Dd8 räcker också 32. Df5† jämte D×c5.

32. Se5	**Uppg.**		

Matt kan inte förhindras.

Anm. för TfS av V. Pirc

Zagreb 1965

Nr 87. KATALANSKT

Larsen — **Matanovic**

1. c4	**Sf6**	**2. g3**	**e6**
3. Lg2	**d5**	**4. Sf3**	**Le7**

Också 4. — d×c4 är här gott nog.

5. 0—0	**0—0**	**6. d4**	**Sbd7**
7. Sbd2			

En del föredrar att ha denna springare på c3, men detta kan tidigt leda till mycket förpliktande komplikationer. T. ex. 7. Sc3 d×c4 8. e4 c5 9. d5 e×d5 10. e5.

7. —	**c6**		

Antagligen är genast 7. — b6 bättre, då frånvaron av springaren på c3 minskar trycket mot d5. Om i så fall 8. Se5 Lb7 9. Da4, så följer 9. — Sb8! jämte c5. Den långsammare linje, som svart väljer i partiet, gör springarens position på d2 berättigad, eftersom diagonalen b2—e5 hålles öppen.

8. b3	**b6**	**9. Lb2**	**Lb7**
10. Tc1	**Tc8**	**11. e3**	

Vits plan är tydlig: De2, Se5 och därpå — beroende på omständigheterna — antingen e4 eller f4.

11. — d×c4

Om 11. — Dc7 med manövern Db8 — Da8 i sikte, så 12. c×d5! e×d5 13. Se5 och eventuellt Lh3 med intressanta möjligheter. Att spela på ett "starkt" centrum med genast 11. — c5 är inte så inbjudande för svart, eftersom det då blir ett problem för honom var han skall placera sin dam, när vit spelar sitt andra torn till d1.

12. S×c4

Genom att avböja 12. b×c4 c5 siktar vit på en liten men ganska långvarig fördel, som ligger i att hans figurer har något större rörelsefrihet.

12. —	**c5**	**13. De2**	**c×d4**
14. S×d4	**L×g2**	**15. K×g2**	**Sc5**
16. Tfe1	**Dd5†**	**17. f3**	**Tfd8**
18. e4	**Db7**	**19. Se5**	**Lf8**
20. Tc2	**Te8**		

Förlorar ett tempo. Bättre genast 20. — Sfd7.

21. Tec1 Sfd7 22. Sg4

Eftersom svart är nära utjämning, är det bara med sådana slags drag som vit kan förlänga sitt lätta initiativ.

22. —	**Sa6**	**23. a3**	**Sab8**
24. Tc4!	**a6**	**25. Dc2**	**T×c4**
26. D×c4	**b5**	**27. Dc3!**	

Närliggande är ju 27. Dc7, men vit tycks känna på sig att svart inte helt är varse de taktiska möjligheter som ligger i ställningen.

27. — b4 28. a×b4 L×b4

Här var 28. — D×b4 mer försiktigt.

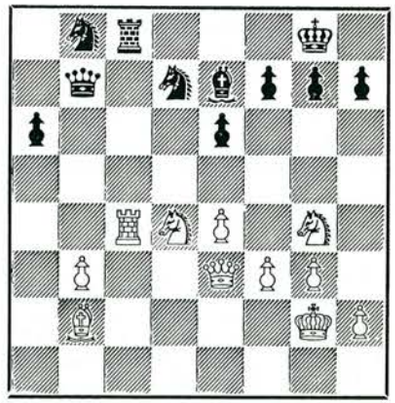
29. De3 Le7

Svart har hållit sin dam på b7 för att med Tc8 erbjuda tornbyte. Men nu hade 29. — Tc8 besvarats med 30. Dg5! med vinnande angrepp. T. ex. 30. — T×c1? 31. S×e6! Tc2† 32. Kh3 Lf8 (32. — g6 33. Sh6 matt) 33. Sh6† Kh8 34. D×g7†! (för åskådarnas skull!) L×g7 35. L×g7 matt. Eller 30. — f6 31. Sh6† Kh8 32. S×e6!! eller 31. — Kf8 32. S×e6† Ke7 33. D×g7† och matt i två drag.

30. Tc4

Avser att besätta c-linjen igen men nu slutgiltigt och under bättre omständigheter. Det är därför begripligt att svart försöker bemöta detta strategiska hot genast utan att gå igenom de taktiska hot som är förbundna därmed. Uttröttad av den långa kampen för att hålla balansen missar han här det riktiga draget Sf6. Men kan ni se vad som följer efter svarts nästa drag?

30. — Tc8?

31. S×e6!!

Detta är en av de allra svåraste tvådragskombinationer som någonsin skådats i praktiskt spel — och då förstås inte på grund av 31. — f×e6 32. Dc3! med vinst, utan därför att det också gällde att hitta nästa finess.

31. — T×c4 32. Sh6†!! Uppg.

Matt kan inte förhindras: 32. — Kh8 33. L×g7 matt eller 32. — g×h6 33. D×h6 o. s. v.

Anm. för TfS av D. Andric

Nr 88. NIMZOINDISKT

Gligoric			Ivkov
1. d4	**Sf6**	**2. c4**	**e6**
3. Sc3	**Lb4**	**4. e3**	**0—0**
5. Ld3	**c5**	**6. Sf3**	**d5**
7. 0—0	**Sc6**	**8. a3**	**La5**

Ovanligt här, men det är ännu inte bevisat att det är mindre gott.

9. c×d5 e×d5 10. d×c5 L×c3

Idén med löparreträtten var alltså att tvinga vit att upplösa spänningen i centrum. Nu har vit visserligen löparparet, men svart kan utan besvär fullborda sin utveckling.

11. b×c3 Lg4 12. c4 Se5
13. Lb2

Ambitiöst — men leder i själva verket till lika spel. Vit kunde behålla en smula initiativ endast genom 13. c×d5. Eftersom detta inte kan besvaras med 13. — S×f3† 14. g×f3 Lh3 på grund av 15. e4! med stor kompensation för kvalitetsoffret, skulle svarts bästa val vara 13. — L×f3 14. g×f3 D×d5 15. Le2 D×c5 16. Lb2 Tfd8 17. Ld4 De7 18. Dc2 och vit står en aning bättre enligt analyser av Ivkov och Sokolov före tävlingen. Gligoric tycks inte vara nöjd med detta och prövar en ny linje, men Ivkov finner vid brädet det bästa svaret.

13. — S×f3† 14. g×f3 Lh3
15. Te1 Se4!

Sannolikt har Gligoric förbisett detta drag antingen vid hemmaanalys eller vid brädet. Allt annat leder praktiskt taget till förlust för svart.

16. f4?

Det riktiga här är 16. Le5 Dg5† 17. Lg3 S×g3 18. h×g3 d×c4 19. L×c4 D×c5 20. Dd5 med remispel.

16. — Dh4 17. Df3 Sd2!
18. De2

Här var sista chansen 18. Dg3, t. ex. 18. — D×D 19. f×D Sf3† 20. Kf2 S×e1 21. T×e1 d×c4 22. L×c4 jämte 23. Ld4 och vit har goda remichanser.

18. — d×c4!

Vit kan nu varken slå springaren eller bonden.

19. Lc2 Tad8 20. f3 Dh5
21. Kh1?

Förlorar definitivt. Men å andra sidan var Ld1 föga tilldragande.

21. — S×f3 22. Tg1

Här strandade 22. Tf1 L×T 23. T×L på 23. — Td2.

22. — Lg4

Vits till synes farliga motspel på g-linjen bemötes kallblodigt av svart.

23. T×g4

Om nu 23. Tgd1, så 23. — S×h2! 24. D×h2 L×d1. Vit försöker nu komplicera.

23. —	**D×g4**	**24. Lc3**	**Tfe8**
25. e4	**S×h2!**	**26. Dg2**	**Df3**
27. Lb4	**c3!**	**28. D×f3**	**S×f3**
29. L×c3	**Sd4**	**30. Tg1**	**S×c2**
31. T×g7†	**Kf8**		

och vit gav upp efter några få drag till.

Detta var Ivkovs första vinst mot Gligoric, sedan de möttes första gången för 15 år sedan. Under denna tid har Gligoric vunnit fem partier, medan de övriga slutat remi.

Anm. för TfS av D. Andric

Nr 89. BENONI

Kort		Larsen	
1. d4	**Sf6**	**2. c4**	**c5**
3. d5	**e5**	**4. Sc3**	**d6**
5. e4	**g6**	**6. Ld3**	**Lg7**
7. Sge2	**0—0**	**8. f3**	**Sh5**
9. Le3	**Dh4†**		

En nyhet. Vanligt är här 9. — f5.

10. g3 De7 11. Dd2 f5
12. e×f5

Annars slår svart på e4.

12. — g×f5 13. 0—0—0 a6
14. h3 b5 15. g4 e4

Larsen ger en bonde för att spelet skall öppnas.

16. g×h5

Vit var rädd för 16. f×e4 f4 med mycket komplicerat spel.

16. — e×d3 17. Tdg1 d×e2

Tvunget, ty efter 17. — Kh8 18. T×g7 D×g7 19. Lh6 får vit ett bekvämt spel.

18. h6 Tf7 19. S×e2

Larsen visade efter partiet följande roliga variant: 19. Tg2 Sd7 20. Thg1 Se5 21. T×g7 T×g7 22. T×g7 D×g7 23. h×g7 e1D† 24. D×e1 Sd3† och svart vinner.

19. —	**Sd7**	**20. Lf4**	**Sb6**
21. Tg2	**S×c4**	**22. Dc3**	**Se5**
23. L×e5	**D×e5**	**24. Thg1**	**D×c3**
25. b×c3	**Ta7**	**26. Sf4**	**Kf8**

Nu hotar svart plötsligt att gå över i ett vunnet slutspel, varför vit beslutar sig för en förtvivlad räddningsaktion, som dock inte hjälper mer.

27. Kc2	**L×h6**	**28. Tg8†**	**Ke7**
29. Te1†	**Kd7**	**30. Se6**	**Lb7**
31. Td8†	**Ke7**	**32. Tb8**	**L×d5**
33. Sf4†			

Vit förlorar också på 33. Sd8† Kd7 34. S×f7 L×f7.

33. — Le4† 34. Uppg.

Anm. av J. C. Roosendaal i Schach-Echo

Från DM för Medelpad

Nr 90. FRANSKT

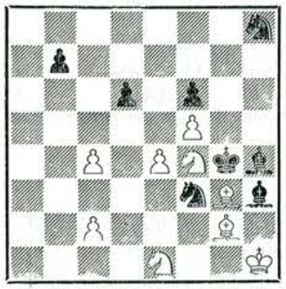
Åke Malmdin — Sture Olsson

1. e4 e6 2. d4 d5 3. e5 c5 4. Dg4 Sc6 5. Sf3 Sge7 6. Ld3 c×d4 7. 0—0 Sg6 8. Te1 Le7 9. a3 Dc7 10. h4 Kf8 11. Dg3 Kg8 12. h5 Sf8 13. Lh6 g6 14. c3 d×c3 15. S×c3 a6 16. Se2 Ld7 17. Sf4 Le8 18. Tac1 Tc8 19. b4 Db8 20. Sg5 S×e5 21. T×c8 D×c8 22. T×e5 Dc1† 23. Kh2 Ld6 (Den avsedda poängen i svarts befrielsekombination. Men överraskningarna kommer nu i tät följd.) **24. S×d5! e×d5** (Givetvis inte 24. — L× T för 25. Se7 matt.) **25. T×e8! Dc6** (Efter 25. — L×D† 26. f×L finns det ingen parad på hotet T×f8 matt.) **26. Td8! Le7 27. De5 Uppg.**

Studier

Bidrag och lösningar till ERIC UHLIN, Ivar Claessons gata 7 A, Kungälv.

1254. Dr. A. Mandler, Tjeckoslovakien. Original.

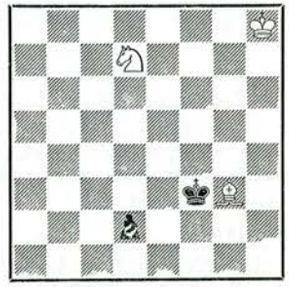
9+8=17 Vinst

1255. C. M. Bent, England. Original.

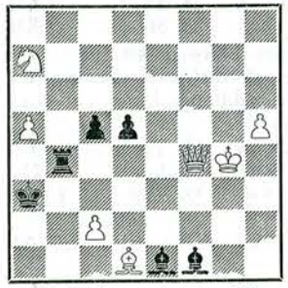
6+7=13 Vinst

1256. G. Nadaresjvili, Sovjet. Original.

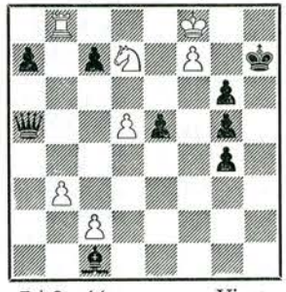
3+2=5 Remi

1257. F. S. Bondarenko o. A. P. Kusnetsov, Sovjet. Original.

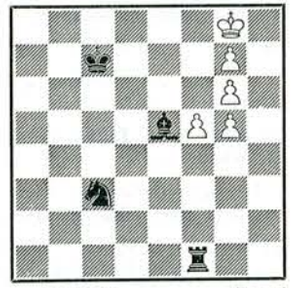
7+6=13 Vinst

1258. F. S. Bondarenko o. A. P. Kusnetsov, Sovjet. Originalversion (TfS 1/1965).

7+9=16 Vinst

1259. B. Pettersson, Eskilstuna. Originalversion (TfS 4/1961).

5+4=9 Remi

Lösningsfrist: 30 september 1965.

Lösningar till 1237—1243 i nr 3/1965

1237 (Åkerblom) Kd1, Dh5, Sh8, Bh3 — Kg1, Th1, Le8, Be4, g3, h4, h2. Vinst. *1. De2! Lh5! 2. Sg6! L×e2†* (2. — e3 3. Sf4; 2. — L×g6 3. Ke1) *3. K×e2 Kg2 4. Sf4† Kg1 5. Ke1 e3 6. Ke2 g2 7. Ke1 e2 8. S×e2* matt.

1238 (Källström) K○7, Lb5, Sd8, Bb6 — Ka5, Lf3, Bh3. Vinst. *1. Le2 L×e2 2. b7 h2 3. Sc6† Ka6 4. b8D h1D 5. Da8† Kb6 6. Da5† Kb7 7. Da7† Kc8 8. Db8† Kd7 9. Dd8† Ke6 10. Sd4† Ke5 11. Df6† Kd5 (e4) 12. Dc6†* och vinner.

1239 (Källström) Kh3, Ba6, c6, d7 — Ka8, Td2, Lb7, Sh5, Ba2, a7, c2, e2. Vinst. *1. c7 Td3† 2. Kg4! Td4† 3. K×h5 Td5† 4. Kg6 Td6† 5. Kh7 Th6† 6. Kg8 Th8† 7. Kf7 Tf8† 8. Kg6 Tf6† 9. K×g7* och vinner. Svart kan dock spela bättre! Efter 2. — Tg3† 3. Kh4! Lf6† 4. K×h5 Th3†! har svart minst remi, vilket flera lösare påpekat.

1240 (Klinkov) Ke8, Te7, Sh3, Bf4 — Kh8, Ld5, Bb3, b4, h6. Vinst. *1. Kf8! b2 2. Sg5! h×g5* (2. — Lg8 3. Th7† L×h7 4. Sf7 matt) *3. f×g5 b1D 4. g6 Lg8* (4. — Dh1 5. g7† Kh7 6. g8D†† Kh6 7. Th7 matt) *5. Th7† L×h7 6. g7 matt.* 1. Sg5 går däremot ej för 1. — h×g5 2. f×g5 Kg8!. Tyvärr vinner vit även med tornmanövern 1. Te2 (eller Te1) 1. — Kg7 2. Sf2 etc. Försöker svart forcera fribonden svarar vit med en ny angreppsvariant: 1. Te2 Le4 2. Kf7 Lc2 3. Sg5!.

1241 (Bent) Kd7, Sb7, c8, Bg5 — Kf7, Lh7, Sg8, Bg6. Vinst. *1. Sd8† Kf8 (g7) 2. Se6† Kf7 3. Se7 Lg8 4. Sd5 Lh7 5. Sf6 Lg8 6. Sg4 Lh7* (även 6. Kd6 Lh7 7. S×h7) *7. Sh6* matt. Tyvärr bilöslig med 1. Sc5, som leder till samma varianter som i det avsedda lösningen.

1242 (Granlund) Kh6, Sg5, Bb5, c5 — Kd5, Bb7, h4. Vinst. *1. c6* (1. Se4? h3 2. c6 h2 3. Sg3 b×c6 4. b6 Kd6 remi) *1. — b×c6 2. b6 h3* (eller 2. — Kd6 3. Se6! och vinner) *3. S×h3 Kd6 4. Sf4! c5 5. Sd5* (4. — Kd7 5. Se6 Kc8 6. Sc5) och vit vinner.

1243 (Granlund) Ka3, Lb5, Ba2 — Kd1, Ba4, c5, d2. Remi. *1. Kb2 a3† 2. K×a3 Kc1 3. Le2* (eller 3. La4 etc.) *c4 4. Kb4 Kb2 5. K×c4 K×a2 remi.* Finns även inledningsdragen 1. Le8, Ld7, Lc6, t. ex. 1. c4 2. L×a4† Kc1 3. Kb4 eller 1. — Kc2 2. Le4 (f5, g6)† Kc1 3. Lf3 (g4, h5) remi.

Springaren, nr 2/1965 har en lika trevlig utformning och ett nästan lika gediget innehåll som debutnumret. Genom ett tekniskt missöde har 2 sidor måst slopas, men de kommer i nr 3, som alltså blir 20-sidigt. Det finns dock en myckenhet av läsning för problem- och studievänner, t. ex. kåserande "ledare" om "Problemträffen i Uppsala" 29—30 maj. Svenska framgångar i komposition redovisas (se bl. a. nedan) och A. Uddgren presenterar Springarens "Problemkavalkad". En rikhaltig samling originalbidrag problem och studier återfinnes liksom en revy över utlysta och avdömda turneringar. Springarens 1:a tematurnering 1965 utlyses. Det gäller problem eller studier med förvandlingspjäser. Antalet förvandlingspjäser är ej begränsat men får inte överstiga antalet möjliga promotioner. Förvandlingspjäserna får inte vara enbart konstruktiva hjälpmedel utan måste delta i temaspelet. Sändningar till A. Hildebrand, Postfack, Uppsala 1, före den 1/12 1965.

Turneringskalender

Finska problemschackförbundet har utlyst en int. studieturnering i anledning av Visa Kivis 60-årsdag den 27 juni 1965. Bidrag (obegränsat antal) före den 31/12 1965 till Hannu Harkola, Pajalahdentie 6 A, Lauttasaari, Finland. Domare är V. Kivi och prissumman blir minst 100 Fmk (= över 33 dollars).

"Die Schwalbe" utlyser turnering för i tidskriften publ. studier åren 1965 och 1966. Bidrag till Dr. H. H. Staudte, Schubertstrasse 3, Bad Godesberg, Västtyskland.

"L'Italia Scacchistica" utlyser en turnering till minnet av den nyligen bortgångne studieförf. Bianchetti. Högst 3 studier per förf. (bidragen uppstämplade på diagram och med fullst. lösningar) före den 30 aug. 1965 till Rodolfo Prete, Via Nino Bixio 5/4, Genua, Italien. Domare F. S. Bondarenko. Priser: 5000, 3000 och 2000 lire.

Rättelse. I studien nr 1248 (Källström) skall den svarta bonden placeras på *h7*.

SCHACH-ECHO, 4:e int. studieturnering (1964)

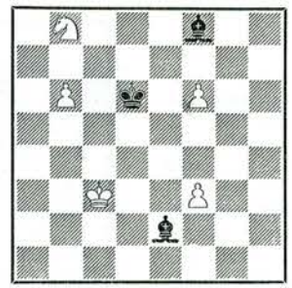
A. Hildebrand 1 h.o.

Svart drar. Vit vinner

1. — Le1† 2. Kg6! Tg1†! 3. Kh5 Th1† 4. Kg4 Th4†! 5. Kf3! Th3† 6. Kg2 Tg3† 7. Kh2!. 2. — L×a5 3. c× b7 Tg1† 4. Kh5 Th1† 5. Kg4 Tg1† 6. Kh3 Th1† 7. Kg2 Tg1† 8. Kh2!

A. Ericsson 2 h.o.

Vinst

1. b7 Kc7 (1. — Lf3 2. Sc6!) 2. Sd7 K×b7 3. S× f8 L×f3 4. f7! Ld(h)5 5. Se(g)6!

H. Källström 3 h.o.

Vinst

1. c7 f2 2. Ke6 Lf3† 3. K×f2 Lg4 4. f5 Kb7 5. f6 Le6 6. c8D (dual 6. Lf5) 6. — K×c8 7. Lf5 Kd7 8. f7 Ke7 9. L×e6.

Lösarlista nr 3/1965

		1237	1238	1239	1240	1241	1242	1243	S:a
T. Jönsson	0	3	3	3	3	3	3	3	21
K. Kaikko	24	3	3	6	3	6	3	3	51
E. Karlsson	24	3	3	3	9	3	3	3	51
R. Nilsson	27	3	3	6	3	3	3	3	51
P. Perkonoja	33	3	3	6	3	6	3	6	63
T. Rydell	18	3	3	3	3	3	3	3	39
T. Sjödin	9	—	3	3	3	—	3	3	24
S. Snellman	0	3	3	3	3	3	3	3	21
E. Svedberg	21	3	3	3	3	3	3	6	45
H. Zalitis	15	3	—	3	0	3	3	3	30

Oförändrad poängställning: P. Bohlin 21, E. Ellerot 18, S. Larsson 15, E. Nuutilainen 18 (avbr. p.g.a. studier), U. Nyberg 12, B. Wågman 15.

Turneringskalender

Svenska Problemschackklubben utlyser en internationell studieturnering till Sigurd Clausén. Till domare har inbjudits G. Kasparjan, Sovjet. Tävlingsbidrag till A. Hildebrand, Postfack, Uppsala 1, före 31/12 1965. Priser: Kr.100, 60, 40.

Omslagsstudie nr 6

Lösningsfristen utgår den 25 september 1965. För att lösning skall bli godkänd krävs att alla väsentliga varianter är redovisade.

Tre bokpriser utdelas för varje uppgift, varjämte tio priser utlottas bland dem som under året insänt flest godkända lösningar: 50, 25, 15 och 10 kronor samt sex bokpriser.

Lösningarna insändas i slutet kuvert till Tidskrift för Schack, Box 7123, Göteborg 7. Skriv "Omslagsstudie 6" på kuvertet. Lösarna ombedes texta namn och adress på samma blad som lösningen.

Omslagsstudie nr 4

Uppgiften beredde inte några större svårigheter. Endast 10 lösningar var felaktiga av 41 insända, och misstaget låg då i 2. Ke8, vilket ju strandar på 2. — Dg7.

Lösning: 1. h8D a1D 2. Dg8! (2. Df8? Da3! 3. De8 Dd6† remi) 2. — *Da2 3. De8 Da4 4. De5† Ka8 5. Dh8! och vit vinner.* På 5. — Df4 kan vit avsluta med antingen 6. Da1† jämte Da7 matt eller också med 6. Kd7† Db8 7. Da1† med matt i nästa drag.

Någon förändring blev det inte i lösarlistans topp. De tre, som tidigare hade alla rätt, klarade även denna omgång. Främst med fyra rätt är alltså Heimo Lilja, P. Perkonoja och John Strömberg. Tre rätt har Börje Aulin, Lennart Larsson, Erik Svedberg, Sture Rydell, Arvid Karlsson, Valdemarsvik, Birger Gustafsson, Uppsala, W. Johansson, Stockholm, och Ragnar Nilsson, Kalmar.

Etappristagare: Torsten Jönsson, Hälsingborg, Rolf Lekander, Vislanda, och Sven Snellman, Gamlakarleby.

Från NM i Luleå:

SVART DAG FÖR VIT!

Påståendet att det skulle vara en favör att spela med de vita pjäserna håller inte streck, om man synar vad som hände vid norrlandsmästerskapet.

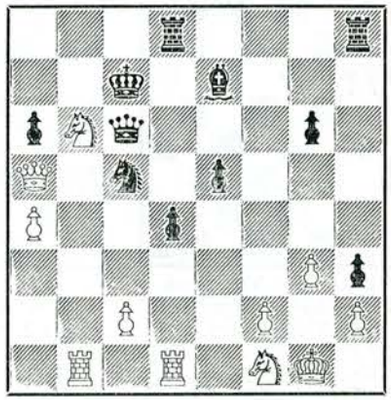
Vit vann 9 av 36 partier men fick stryk i 14. Remi spelades således i 13 partier.

För e4-spelarna blev turneringen något av en katastrof! I 22 partier öppnade vit med e4 men vann endast 3! En sicilianare och 2 kungsgambit gick i vits favör. Svart tog poängen i 10 e4-partier och nådde remi i 9.

Svart magi eller vad?

Ett strålande undantag på vits oförmåga utgör emellertid följande ställning:

Svart: S. Andersson

Vit: B. Jonsson

Det ser sannerligen mörkt ut för vit även i denna ställning. Svart hotar efter Dc6 matt på g2, men Jonsson från Domsjö svarar med: Sf1—e3!!

Stig Andersson från Alfta tror att det är vits sista suck och slår genast d4×e3 och blir matt i ett par drag efter avdragaren Sd7! Men svart är efter problemdraget Sf1—e3 förlorad vad han än gör.

Märkligt är att det av många förkättade franska försvaret höll nollan i fem partier. Sicilianskt spelades i 6 partier med resultatet vinst för vit i ett enda parti, det ovan mellan Jonsson och Andersson. Caro-Kann (Folke Åström) klarade hem två poäng på 2 möjliga.

Bättre lycka med sig hade d4-spelarna: 5 vinst, 2 remi och 3 förlust. Av dessa övergick tre (Magne Malmberg) till holländskt med resultatet 1,5 poäng till svart.

Sf3 som inledningsdrag i fyra partier (Stig Andersson) gav vit en enda vinst.

För att övergå till e4 så fick vit stryk i samtliga tre partier i spanskt. Värsta överhalningen råkade Gösta Forslund ut för mot Birger Jonsson, turneringens i särklass främste angreppsspelare. Givetvis handlar det om Marshall-varianten: 1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Lb5, a6 4. La4, Sf6 5. 0—0, Le7 6. Te1, b5 7. Lb3, 0—0 8. c3, d5 9. e×d5, S×d5 10. S×e5, Se×5 11. T×e5, Sf6 12. d4, Ld6 13. Te1?, Sg4 14. h3, Dh4 15. Df3, S×f2! 16. D×f2, Lh2† (inte Lg3?, ty då blir svart knockad i stället) 17. Kf1, Lg3 18. Df3, L×e1 19. Ld2, L×d2 20. S×d2, Le6 21. d5, Tae8 22. Dd3, Df4† 23. Kg1, Lf5 24. Tf1, Te1! och svart vann därefter lätt det följande slutspelet.

Gösta Forslund, som var storfavorit men hamnade sist, och vi andra e4-spelare får bestämt tänka om!

Magne Malmberg

Boknytt

Bo Göransson: Jänischgambiten samt den "Fördröjda Jänischgambiten". Schackbulletinens Gambitserie, del I. Uppsala 1965. Pris: 4:25.

Jänischgambiten i spanskt parti (1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 *f5*) lanserades för mer än hundra år sedan och hade vid sekelskiftet många anhängare bland angreppsspelare, t. ex. Marshall. Dückhoffs analyser av fortsättningen *4. Sc3(!)* gjorde emellertid, att spelöppningen förlorade i popularitet. De senaste åren har emellertid sovjetryska (Estrin) och österska mästare (Malich) funnit nya vägar för svart och resultaten sammanfattar Bo Göransson, som själv är en kännare av Jänischgambiten, sålunda: "Jänischgambiten är en intressant och fullt livsduglig fortsättning i spanskt parti". Sin åsikt grundar han på ett synnerligen rikhaltigt material med färska partiexempel — det mest aktuella från Werle—End, stockholmsmästerskapet 1965. En innehållsrik spelöppningsmonografi — den bästa hittills i Schackbulletinens gambitserie.

E. U.

Två nya läroböcker *Bengt Hörberg, "Schack för nybörjare"* (Prisma, 7:50) och *Jostein Westberg, "Andra schackboken"* (Sesamserien, Aldus, 7:50), båda i angenämt format och prisläge, har utkommit. Hörbergs bok har den karaktär, som titeln anger, och redovisar schackspelets elementära grundregler på ett föredömligt sätt, klart, enkelt och lättfattligt. Uppläggningen följer det traditionella schemat. Ett inledningskapitel om Spelets regler följs av avsnitt om spelöppningen, mittspelet och slutspelet med en mångfald lärorika exempel på standardställningar. Sju kommenterade stormästarpartier bildar avslutningen på Hörbergs lärokurs och det finns ytterligare ett i avsnittet om mittspelet där begreppet positionsspel klargöres med hjälp av partiet Schlechter—John, Barmen 1905. En liten anmärkning: definitionen av pjäsernas gångart rör sig med ett rätt svårbegripligt förråd av ord: vertikal (!), vertikal-horisontal, lodräta linjer, diagonal, rät etc. Nyckelorden strategi och taktik förutsättes kända, men skulle givetvis illustreras av något partiexempel eller åtminstone förklarats.

Det är den vägen som Westberg använder i sin lärobok, men han har förstås redan avverkat det elementära i "Första schackboken" och kan ägna sig åt mer avancerad pedagogik i "Andra schackboken" efter ett par korta repetitionsavsnitt. Han har sålunda utrymme att förklara idén bakom spelöppningsschemat och behandlar sedan begreppen strategi och taktik i två kapitel med väl valda partiillustrationer.

Det lediga språket i "Andra schackboken" övergår till raljerande kåseristil i *Jostein Westbergs "99 andra spelöppningsfällor"* (Sveriges Schackförlag AB, 3:50) ett komplement till författarens förut publicerade *"101 spelöppningsfällor"*. Summa 200 alltså, och särdeles nyttig och nöjsam läsning, även om man känner igen ett och annat från tidigare utländska arbeten av liknande slag. Det mesta är nytt och mycket är nordiskt material, allt lärorikt för både nybörjare och mer avancerade spelare. En tredje del med enbart svenska exempel planeras.

E. U.

Schweizer Schachdienst, Zürich, har tillsänt TfS två turneringsbulletiner. Den ena ingår i serien 1964 (pris för alla bulletinerna 15 schw.fr.) och innehåller samtliga 60 partier från den *11:e Clare Benedictturneringen i Grand Hotel Schweizerhof, Lenzerheide, Schweiz i juli 1964.* Av de sex deltagande länderna segrade Västtyskland före Holland, Österrike, Spanien, Schweiz och Italien. Rondreferat och spelöppningsregister återfinns som vanligt i dessa utmärkta utgåvor och dessutom berättas om avslutningsfestligheterna på ett sätt som var betydligt vanligare före första världskriget. När hörde man senast talas om en efterrätt i form av ett schackbräde i glass med pjäser av choklad?

Fullt så lukulliskt gick det inte till vid den turnering för unga mästare som ägde rum en månad senare i Restaurant du Pont, Zürich, och som skildras i bulletinsamlingen *Internationales Agnes-Litzenberger-Jungmeisterturnier, Pris: Schw.Fr. 4.80.* Fritiden användes klokt nog för utflykter till några av de välkända turistmålen kring Vierwaldstättersjön, fast schackturneringen naturligtvis var huvudsaken. Efter en liten svaghetsperiod i början levererade Ove Kinnmark en stark slutspurt och passerades endast av Helmut Pfleger och Peter Lee, medan i det slagna fältet återfanns Jakobsen, Janata och Zuidema. En god prestation av den unge göteborgaren och nyttig träning för den stundande (kanske nu avgjorda) kvalturneringen för rätt att deltaga i SM-gruppen i Falköping.

E. U.

1. XXXIII sowjetische Meisterschaft. Kiew 25.12. 1964—27.1. 1965. — 2. Weltmeisterschaft, Kandidatenmatchs Spasski-Keres 6:4, Geller-Smyslov 5 1/2: 2 1/2, Halbfinal Spasskij-Geller 5 1/2—2 1/2. — Stichkampf der Damen: Kuschnir-Lazarevic-Satulovskaja. Schweizer Schachdienst, Werdstr. 56, Zürich. Pris: Schw. fr. 5,80.

En verkligt innehållsrik utgåva i Schweizer Schachdiensts bulletinserie 1965 med inalles 222 partier. Som vanligt innehåller den även inledande presentationer av de här aktuella evenemangen, detaljerade turneringsprogram, rondreferat, tabeller, spelöppningsregister och diverse statistiska sammanställningar. En angenäm nyhet är att samtliga 20 deltagare i 33:e sovjetmästerskapet presenteras i korta men innehållsrika biografier, vilket gör det ännu mer intressant att fördjupa sig i redogörelsen för denna Kortjnojs 3:e seger i sovjetmästerskapet, mycket säkert vunnen med 11 segrar och 8 remier!

E. U.

Irving Chernev: The Russians Play Chess. Fifty-six master games selected and annotated by I. Chernev. Dover Publications Inc., 180 Varick St., New York 14. N. Y. Pris: Dollars 1.25.

Första upplagan av denna partisamling utgavs 1947 under intrycket av de förkrossande nederlag som det på papperet ramstarka amerikanska laget 1945 och 1946 led mot de åtminstone i USA ganska okända sovjetryska mästarna. Chernev samlade 50 av de bästa partierna av 36 mästare och sökte i sina kommentarer besvara sina landsmäns frågor om orsaken till att sovjetspelarna var överlägsna alla andra nationer. I Dovers paper-backupplaga 1964 har Chernev tillagt ytterligare sex partier av Bronstein, Smyslov, Tal och Petrosjan, alla som bekant världsmästare, utom Bronstein som "bara" spelat oavgjort mot Botvinnik, och alla nästan helt okända när bokens första upplaga publicerades! Ett pärlband av praktpartier, dessutom illustrerade med inte mindre än 637 diagram, vilket betyder att man bekvämt kan läsa direkt från bladet.

E. U.

SKAKSAMLER

Dansk skaksamler søger skak-stemplerne

Stockholm 1937, **Lidköping** 1944, **Motala** 1946 — samt svenske skak-maerkater, klubemblemer, etc. Køb eller bytte.

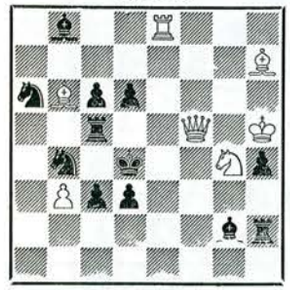
B. B. Jensen

Hirsevej 4. Brönshöj Danmark

Problem

Bidrag och lösningar till BROR LARSSON. Kungstensgatan 63, 4 tr., Stockholm Va.

11965. Tore Andersson
Tyringe

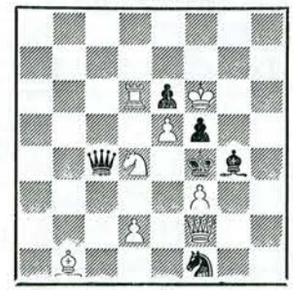
Matt i 2 drag

11966. Kjartan Austrheim
Sandane

Matt i 2 drag

11967. Friedrich Beck
Winnenden

Matt i 2 drag

11968. D. H. Brummelman
Haag

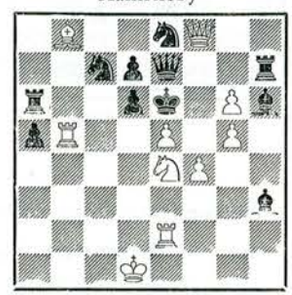
Matt i 2 drag

11969. Touw Hian Bwee
Djakarta

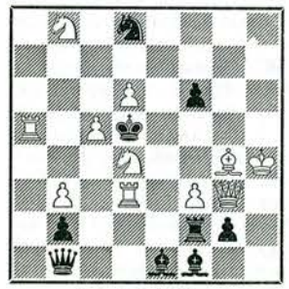
Matt i 2 drag

11970. Lars Larsen
Aakirkeby

Matt i 2 drag

11971. Comins Mansfield
Bournemouth

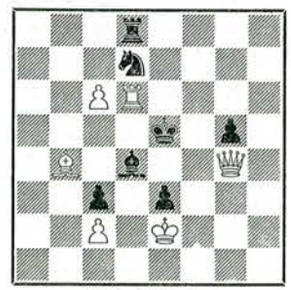
Matt i 2 drag

11972. E. A. Wirtanen
Helsingfors

Matt i 2 drag

11973. Artur Hemmingsson
Mörsil

Matt i 3 drag

11974. Lennart Larsson
Lerum

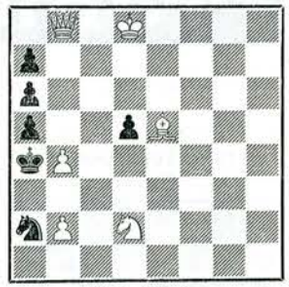
Matt i 3 drag

11975. F. Richter
Prag

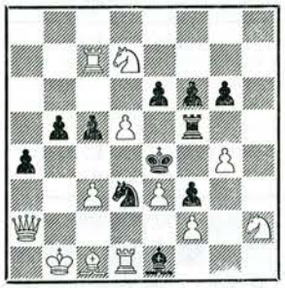
Matt i 3 drag

11976. Elof Wikström
Älvsbyn

Matt i 3 drag

11977. E. A. Wirtanen
Helsingfors

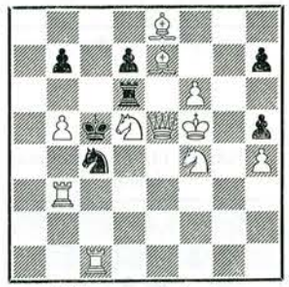
Matt i 3 drag

1198. Z. Mikajlovski och B. Milosevski
Vratnica och Tetovo

Hjälpmatt i 3 drag
(Skenspel)

11979. Bertil Gedda
Göteborg

Självmatt i 4 drag

Lösningsfrist: 30 september 1965.

FIDE-turnering 1962—64

Ett nytt album ska utges omfattande de bästa problemen publicerade under åren 1962—64. Tävlingen omfattar följande grupper: A) tvådragare; B) tredragare, a) böhmiska, b) logiska, c) övriga; C) flerdragare, a) böhmiska, b) logiska, c) övriga; D) studier; E) fantasiproblem, a) hjälpmatter, b) självmatter, c) övriga. Turneringsledare är för tvådragare: Dr. A. Chicco, Via Tavella 3—21, Genua, Italien. För tre- och flerdragare, a) böhmiska: Dr. A. Mandler, Praha 6, Slavickova I, Tjeckoslovakien, b) logiska: Dr. W. Massmann, Kiel, Auguste-Viktoria Strasse 14, Västtyskland, c) övriga: K. Flatt, Zürich 2, Rieterstrasse 35, Schweiz. För studier: Dr. H. Staudte, Bad Godesberg, Schubertstrasse 3, Västtyskland. För fantasischack, a) hjälpmatter: M. Myllyniemi, Tapiola, Hakamaki 4 KI 28, Finland, b) självmatter: Ing. F. Hladik, Pisek, Svatoplukova I, Tjeckoslovakien, c) övriga: C. E. Kemp, 17 Craven Road, Reading, Berkshire, England. Problemen insändas vart och ett i fyra ex. och i obegränsat antal till resp. turneringsledare. Fullständig lösning måste stå nedanför eller bredvid diagrammet. Papperets max. storlek 14×20 cm. Insändningsfrist 31 dec. 1965. Turneringsledarens uppgift är alltså att samla problemen och han vidarebefordrar dem till domarna som är följande välkända herrar: För tvådragare: V. Gebelt, J. Retter, J. Oudot. För tre- och flerdragare: A) böhmiska, G. W. Chandler, A. Grin, J. Wenda. B) logiska: Dr. E. E. Zepler, Dr. H. Lepuschütz, J. Breuer. C) övriga R. Diot, V. Schiff, J. Buchwald. För studier: T. Georgiev, A. Hildebrand, Dr. J. Fritz. För fantasischack, A) hjälpmatter: O. Kaila, Ing. Z. Hernitz, Dr. L. Lindner. B. självmatter: Z. Hashavit, E. Hassberg, G. F. Anderson. C) övriga: P. Kniest, J. Knöppel, S. Zlatic. Konkurrensen är stenhård. Sänd endast verkligt bra problem.

Ny volym i serien
SCHACKSPELETS VÄRLDSMÄSTARE
Bengt Hörberg - Jostein Westberg

José Raúl Capablanca

Ett av schackhistoriens underbarn, den tredje världsmästaren, presenteras här i en fyllig biografisk artikel och i ett rikt urval partier. Illustrerad med diagram.

29:50, inb. 33:50

FORUM

ALLT I SCHACK

KOMPLETT SCHACKSPEL, klubbmodellen ..... 12:—
KLOCKOR från kr. 62:— till 75:—
SCHACKALBUM 17:50
KORRKORT per 100 st. kr. .... 3:—
Glaspriser, Sire-konst, plaketter med gravyr. Magn. fickschack och dem.-bräden. Protokoll, rondlistor m. m.
Schackböcker i stort urval, t. ex.:
32nd Soviet Championship Kiev 1964/65 matches Spasskij—Keres, Geller—Smyslov, Spasskij—Geller.. 8:70
Pachman: Moderne Schachtheorie
del I (öppna spel) 19:20
del II (halvöppna spel) 19:20
del III Damen Gambit 19:20
del IV Geschlossene Spiele.. 19:20
Vukovic: Der Rockade-Angriff häft. 15:75
Vukovic: Das Buch vom opfer inb. 20:70
A. Nimzowitsch: Die Praxis Meines Systems inb. 18:60
A. Nimzowitsch: Mein System inb. 15:90
Protokollbok: 40 partier 3:50
S.S.K.K. Protokollbok 40 partier 3:75
Begär prislista!

STOCKHOLMS SCHACKFÖRLAG
Henry Andersson
Munkbrogatan 7 — Stockholm C
Tel. 20 79 20 — Postgiro 55 08 86

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS

halvårsprenumeration à 10:— kr (för medlem i SSF 8:—) är en utmärkt present till varje schackvän. Inbetala beloppet med angivande av mottagare, så sänds nummer 6—10 till årets slut, varvid nr 10 är stort julnummer!

Alla föreningssekreterare i Sveriges Schackförbund bör regelbundet erhålla TfS. Är så ej förhållandet i Din förening, behandla frågan på första möte i höst!

TIDSKRIFT FÖR SCHACK
Box 7123 Göteborg 7 Postgiro 60 46 34

obs!

En nyhet

i pocketbokserien Prisma är Bengt Hörbergs Schack för nybörjare. Enkelt och instruktivt klargör en av landets främsta experter spelets grunder. Med en rad exempel visas hur var och en kan lära sig konsten att kombinera, och positionsspelets principer belyses med hjälp av ett föredömligt kommenterat mästarparti, som har mycket att ge även mer avancerade spelare.

Schack för nybörjare fyller på ett utmärkt sätt behovet av en kortfattad modern lärobok i schack, väl värd att rekommendera till alla nyblivna schackspelare. Pris 7:50

Tidigare har Prisma utgivit två böcker som inte får saknas i någon schackspelares bokhylla. Det är stormästarna P. Keres och A. Kotovs Konsten att vinna i schack - en bok om mittspelets strategi och taktik samt Emanuel Laskers klassiska bok om den moderna strategins grundprinciper Sunt förnuft i schack. Båda dessa böcker, som finns i varje bokhandel, kostar 6:50.

VÄSTERGÖTLANDS TRYCKERI · SKARA 659484